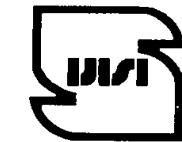

ISIRI
8669
1st Revision
2015

استاندارد ملی ایران
۸۶۶۹
تجدید نظر اول
۱۳۹۲

خمیر و کاغذ -
معیار مصرف انرژی در فرآیندهای تولید

**Pulp and paper industry-
Energy consumption criteria in
production process**

ICS: 27.010

سازمان ملی استاندارد ایران

تهران، ضلع جنوب غربی میدان ونک، خیابان ولیعصر، پلاک ۲۵۹۲

صندوق پستی: ۱۴۱۵۵-۶۱۳۹ تهران- ایران

تلفن: ۸۸۸۷۹۴۶۱-۵

دورنگار: ۰۰۸۸۸۷۱۰۳ و ۸۸۸۸۷۱۰۸

کرج، شهر صنعتی، میدان استاندارد

صندوق پستی: ۳۱۵۸۵-۱۶۳ کرج - ایران

تلفن: (۰۲۶) ۳۲۸۰۶۰۳۱-۸

دورنگار: (۰۲۶) ۳۲۸۰۸۱۱۴

رایانامه: standard@isiri.gov.ir

وبگاه: <http://www.isiri.gov.ir>

Iranian National Standardization Organization (INSO)

No. 2592 Valiasr Ave., South western corner of Vanak Sq., Tehran, Iran

P. O. Box: 14155-6139, Tehran, Iran

Tel: + 98 (21) 88879461-5

Fax: + 98 (21) 88887080, 88887103

Standard Square, Karaj, Iran

P.O. Box: 31585-163, Karaj, Iran

Tel: + 98 (26) 32806031-8

Fax: + 98 (26) 32808114

Email: standard@isiri.gov.ir

Website: <http://www.isiri.gov.ir>

به نام خدا

آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

نام موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران بهموجب يکصد و پنجاه و دومین جلسه شورای عالی اداری مورخ ۹۰/۶/۲۹ به سازمان ملی استاندارد ایران تغییر و طی نامه شماره ۲۰۶/۳۵۸۳۸ مورخ ۹۰/۷/۲۴ جهت اجرا ابلاغ شده است.

تدوین استاندارد در حوزه های مختلف در کمیسیون های فنی مرکب از کارشناسان سازمان، صاحب نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرفکنندگان وارد کنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان های دولتی و غیردولتی حاصل می شود. پیش‌نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی نفع و اعضای کمیسیون های فنی مربوط ارسال می شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادها در کمیته ملی مرتبط با آن رشتہ طرح و در صورت تصویب به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می شود.

پیش‌نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان های علاقه مند و ذی صلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می کنند در کمیته ملی طرح و بررسی و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می شود که بر اساس مفاد نوشته شده در استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که سازمان ملی استاندارد تشکیل می دهد به تصویب رسیده باشد.

سازمان ملی استاندارد ایران از اعضای اصلی سازمان بین المللی استاندارد (ISO)^۱، کمیسیون بین المللی الکترونیک (IEC)^۲ و سازمان بین المللی اندازه شناسی قانونی (OIML)^۳ است و به عنوان تنها رابط^۴ کمیسیون کدکس غذایی (CAC)^۵ در کشور فعالیت می کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی های خاص کشور، از آخرین پیشرفت های علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین المللی بهره گیری می شود.

سازمان ملی استاندارد ایران می تواند با رعایت موازین پیش‌بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرف کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و / یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری نماید. سازمان می تواند به منظور حفظ بازارهای بین المللی برای محصولات کشور، اجرای استاندارد کالاهای صادراتی و درجه بندی آن را اجباری نماید. همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده کنندگان از خدمات سازمان ها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرگانی، ممیزی و صدور گواهی سیستم های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست محیطی، آزمایشگاه ها و مراکز کالیبراسیون (واسنجی) و سایل سنجش، سازمان ملی استاندارد ایران این گونه سازمان ها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن ها اعطا و بر عملکرد آن ها نظارت می کند. ترویج دستگاه بین المللی یکاه، کالیبراسیون (واسنجی) و سایل سنجش، تعیین عیار فلزات گران بها و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این سازمان است.

1- International Organization for Standardization

2 - International Electrotechnical Commission

3- International Organization for Legal Metrology (Organization Internationale de Metrologie Legale)

4 - Contact point

5 - Codex Alimentarius Commission

کمیسیون فنی تدوین استاندارد
«خمیر و کاغذ- معیار مصرف انرژی در فرآیندهای تولید»
(تجدیدنظر اول)

سمت و / یامحل اشتغال:

شرکت بهینه سازی مصرف سوخت

رئیس :

سیفی، نصرت ...

(فوق لیسانس مهندسی مکانیک)

دبیر :

شرکت بهینه سازی مصرف سوخت

شrifیف، مهدی

(فوق لیسانس مهندسی شیمی)

اعضاء : (اسامی به ترتیب حروف الفبا)

شرکت بهینه سازی مصرف سوخت

الهام بخش، مریم

(فوق لیسانس مهندسی سیستم های انرژی)

سازمان ملی استاندارد ایران

بسطامی، حامد

(لیسانس مهندسی مکانیک)

شرکت مهندسی آسیا وات

حاج ابن علی، یحیی

(فوق لیسانس مهندسی برق گرایش انرژی)

شرکت بهینه سازی مصرف سوخت

رمضانی، مریم

(لیسانس مهندسی کشاورزی)

شرکت مهندسی آسیاوات

رومی زاده، احسان

(لیسانس زمین شناسی)

وزارت نفت

زروانی، رامش

(لیسانس شیمی محض)

کارخانه کاغذ کرمان

سالاری شریف، پیمان

(فوق لیسانس IT)

سمت و / یامحل اشتغال:

سندیکای تولیدکنندگان کاغذ و مقوای

اعضاء : (اسامی به ترتیب حروف الفبا)

شیری، سید طاهر

(لیسانس ارتوپدی فنی)

سازمان ملی استاندارد ایران

شریفیان، حمیدرضا

(فوق لیسانس مهندسی سیستم‌های انرژی)

سازمان حفاظت محیط زیست

عادلی، ابوالفضل

(فوق لیسانس مهندسی محیط زیست)

شرکت مهندسی آسیاوات

عروجی، پوریا

(دکترای مکانیک)

شرکت بهینه سازی مصرف سوخت

فرهمندپور، بهاره

(فوق لیسانس مهندسی سیستم‌های انرژی)

سازمان ملی استاندارد ایران

قزلباش، پریچهر

(لیسانس فیزیک)

سازمان ملی استاندارد ایران

کریمی، مرتضی

(لیسانس مهندسی مکانیک)

وزارت نیرو

محمدصالحیان، عباس

(لیسانس مهندسی مکانیک)

وزارت صنعت، معدن و تجارت

مرادی، مرضیه

(لیسانس مهندسی کشاورزی و فوق لیسانس مدیریت)

صنایع کاغذ پارس

موسوی، سید یحیی

(لیسانس مکانیک)

صنایع چوب و کاغذ مازندران

یوسفیان، ایرج

(لیسانس برق قدرت)

ویراستار

سازمان ملی استاندارد ایران

قزلباش، پریچهر

(لیسانس فیزیک)

فهرست مندرجات

عنوان	صفحة
پیش‌گفتار	ز
مقدمه	ح
۱	هدف و دامنه کاربرد
۲	مراجع الزامی
۳	اصطلاحات و تعاریف
۴	بخش‌های مختلف در فرآیند تولید خمیر و کاغذ
۵	شاخص‌های مصرف ویژه انرژی مرجع
۶	نحوه محاسبه شاخص‌های مصرف انرژی
۷	پیوست الف فرم محاسبه روز درجه گرمایشی و سرمایشی
۸	پیوست ب نحوه تعیین معیار مصرف انرژی در یک کارخانه نمونه خمیر و کاغذ
۹	پیوست پ نحوه کار با نرم افزار محاسبه شاخص مصرف انرژی کارخانه
۱۰	
۱۷	
۲۱	
۲۶	

پیش گفتار

استاندارد «خمیر و کاغذ- معیارها و مشخصات فنی مصرف انرژی در فرآیندهای تولید» که نخستین بار در سال ۱۳۸۴ تدوین شد براساس پیشنهادهای دریافتی و بررسی توسط وزارت نفت (شرکت بهینه سازی مصرف سوخت) و تایید کمیسیون های مربوطه برای اولین بار مورد تجدید نظر قرار گرفت و در بیستمین اجلاسیه کمیته ملی استاندارد انرژی مورخ ۹۳/۱۱/۱۹ تصویب شد. اینک این استاندارد به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات سازمان ملی استاندارد ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱، به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می شود.

برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت های ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران درموقع لزوم تجدید نظر خواهد شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود، هنگام تجدید نظر در کمیسیون فنی مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین، باید همواره از آخرین تجدید نظر استانداردهای ملی استفاده کرد.

این استاندارد جایگزین استاندارد ملی ایران شماره ۸۶۶۹: سال ۱۳۸۴ می شود.

منبع و مأخذی که برای تهیه این استاندارد مورد استفاده قرار گرفته به شرح زیر است:
«پروژه بازنگری/تدوین استاندارد مصرف انرژی در صنعت چوب و کاغذ»، شرکت مهندسی آسیاوات، شرکت بهینه سازی مصرف سوخت، وزارت نفت- ۱۳۹۳

مقدمه

با توجه به افزایش چشمگیر هزینه انرژی در دنیا، محدودیت منابع فسیلی، رشد بالای مصرف سالانه انواع انرژی در ایران، هدفمندسازی یارانه انرژی و بخصوص عدم کارایی فنی و اقتصادی مصرف انرژی در اغلب صنایع و تجهیزات امروزه مدیریت مصرف انرژی و بالا بردن بهره‌وری انرژی به یک ضرورت تبدیل شده است. در همین راستا، پایش و مدیریت مصرف انرژی در هر صنعت نیاز به معیارها و شاخص‌های مناسب دارد.

در این راستا بر طبق ماده ۱۱ قانون «اصلاح الگوی مصرف انرژی»، دولت موظف است به منظور اعمال صرفه‌جویی، منطقی کردن مصرف انرژی و حفاظت از محیط زیست، نسبت به تهییه و تدوین معیارها و مشخصات فنی مرتبط با مصرف انرژی در تجهیزات، فرایندها و سیستم‌های مصرف‌کننده انرژی، اقدام نمایند به ترتیبی که کلیه مصرف‌کنندگان، تولیدکنندگان و واردکنندگان این تجهیزات، فرایندها و سیستم‌ها ملزم به رعایت این مشخصات و معیارها باشند. معیارهای مذکور توسط کمیته‌ای مشکل از نمایندگان وزارت نفت، وزارت نیرو، معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور، سازمان ملی استاندارد ایران، سازمان حفاظت محیط زیست و وزارت‌خانه ذیربطری تدوین می‌شود.

همچنین براساس مصوبات یکصد و دومین شورای عالی استاندارد مورخ ۱۳۸۱/۳/۵ پس از تصویب استانداردهای مربوطه در کمیته مذبور، این استاندارد بر طبق آیین‌نامه اجرایی قانون فوق‌الذکر همانند استانداردهای اجباری توسط سازمان ملی استاندارد ایران اجرا خواهد شد.

خمیر و کاغذ - معیار مصرف انرژی در فرآیندهای تولید

۱ هدف و دامنه کاربرد

هدف از تدوین این استاندارد، تعیین معیار مصرف ویژه انرژی در فرآیندهای تولید خمیر و کاغذ می‌باشد. در این استاندارد نحوه ارزیابی و اندازه گیری میزان مصرف انرژی در واحدهای تولید خمیر و کاغذ مشخص شده و معیار مناسب برای هر یک از واحدهای موجود در کشور با توجه به مشخصات آنها محاسبه و مشخص شده است. علاوه بر این برای واحدهایی که در آینده مورد بهره برداری قرار خواهند گرفت نیز بر حسب محصولات و مواد اولیه مصرفی که در یک واحد تولید خمیر و کاغذ می‌تواند وجود داشته باشد؛ بهترین معیار مصرف ویژه انرژی با توجه به فناوری روز دنیا مشخص شده است.

«در جدول ۱ محصولاتی که در دامنه کاربرد این استاندارد قرار می‌گیرند بر حسب کد آیسیک معرفی شده اند.»

۲ مراجع الزامی

مدارک الزامی زیر حاوی مقرراتی است که در متن این استاندارد ملی ایران به آن‌ها ارجاع داده شده است.
بدین ترتیب آن مقررات جزئی از این استاندارد ملی ایران محسوب می‌شود.

در صورتی که به مدرکی با ذکر تاریخ انتشار ارجاع داده شده باشد، اصلاحیه‌ها و تجدید نظرهای بعدی آن مورد نظر این استاندارد ملی ایران نیست. در مورد مدارکی که بدون ذکر تاریخ انتشار به آن‌ها ارجاع داده شده است، همواره آخرین تجدید نظر و اصلاحیه‌های بعدی آن‌ها مورد نظر است.

استفاده از مراجع زیر برای این استاندارد الزامی است:

- ۱-۲ استاندارد ملی ایران ۴۱۲۰، کاغذهای چاپ و تحریر - ویژگی‌ها و روش آزمون
- ۲-۲ استاندارد ملی ایران ۱۷۴۳، کاغذ روزنامه - ویژگی‌ها و روش آزمون
- ۳-۲ استاندارد ملی ایران ۴۵۴۱، کاغذ کرافت سبک - ویژگی‌ها و روش آزمون
- ۴-۲ استاندارد ملی ایران ۳۰۵۴، کاغذ لاینر - ویژگی‌ها و روش آزمون
- ۵-۲ استاندارد ملی ایران ۳۴۸۸، کاغذ فلوتینگ - ویژگی‌ها و روش آزمون
- ۶-۲ استاندارد ملی ایران ۱۴۶۶۸، خمیر کاغذ بازیافتی برای تولید کاغذ تست لاینر - ویژگی‌ها و روش‌های آزمون
- ۷-۲ ترازنامه انرژی وزارت نیرو

جدول ۱ - معرفی محصولات مشمول این استاندارد بر حسب کد آیسیک

کد آیسیک*	نام محصول	
۲۱۰۱۵۱۲۳۲۴	کاغذ فلوتینگ تولید شده با خمیر کرافت (Kraft)	۱
۲۱۰۱۵۱۲۳۲۲	کاغذ کرافت تولید شده با خمیر تولید شده به روش کرافت (Kraft)	۲
۲۱۰۱۵۱۲۳۶۸	کاغذ کرافت لاینر قهوه ای تولید شده با خمیر تولید شده به روش کرافت (Kraft)	۳
۲۱۰۱۵۱۲۳۶۱	کاغذ فلوتینگ تولید شده به روش سودا (Soda)	۴
ندارد	کاغذ لاینر قهوه ای تولید شده به روش سودا (Soda)	۵
۲۱۰۱۵۱۲۳۱۵	کاغذ چاپ و تحریر تولید شده به روش سودا (Soda)	۶
۲۱۰۱۵۱۲۳۲۳	کاغذ و مقوای فلوتینگ تولید شده از باطله (OCC) با ماشین کاغذ مصرف کننده بخار	۷
۲۱۰۱۴۱۲۳۱۹	کاغذ و مقوای لاینر تولید شده از ترکیب خمیر وارداتی و خمیر باطله (OCC) با ماشین کاغذ مصرف کننده بخار	۸
۲۱۰۱۴۱۲۳۶۷	کاغذ و مقوای لاینر قهوه ای تولید شده از ترکیب خمیر وارداتی و خمیر باطله (OCC) با ماشین کاغذ مصرف کننده بخار	۹
۲۱۰۱۴۱۲۳۲۰	کاغذ و مقوای تست لاینر یکرو سفید (وایت تاپ) تولید شده از باطله (OCC) با ماشین کاغذ مصرف کننده بخار	۱۰
۲۱۰۱۴۱۲۳۱۸	کاغذ و مقوای تست لاینر قهوه ای	۱۱
۲۱۰۱۴۱۲۳۶۴	کاغذ و مقوای تست لاینر تولید شده از باطله (OCC) با ماشین کاغذ مصرف کننده بخار	۱۲
۲۱۰۱۵۱۲۳۲۳	کاغذ و مقوای فلوتینگ تولید شده از باطله (OCC) در ماشین کاغذ با خشک کن شعله مستقیم	۱۳
۲۱۰۱۴۱۲۳۶۴	کاغذ تست لاینر و مقوای تولید شده از باطله (OCC) در ماشین کاغذ با خشک کن شعله مستقیم	۱۴
۲۱۰۱۵۱۲۳۲۴	کاغذ فلوتینگ تولید شده به روش سولفیت خنثی نیمه شیمیایی (NSSC)	۱۵
۲۱۰۱۵۱۲۳۱۴	کاغذ چاپ و تحریر تولید شده به روش شیمیایی - مکانیکی (CMP)	۱۶
۲۱۰۱۵۱۲۳۱۰	کاغذ روزنامه تولید شده به روش شیمیایی - مکانیکی (CMP)	۱۷
ندارد	کاغذ روتogrاور تولید شده به روش شیمیایی - مکانیکی (CMP)	۱۸
	کاغذ کرافت تولید شده با خمیر شیمیایی - مکانیکی (CMP)	۱۹
	کاغذ لاینر تولید شده با خمیر (CMP)	۲۰
۲۱۰۱۴۱۲۳۳۵	کاغذ بهداشتی (تیشو) تولید شده با استفاده از خمیر بکر	۲۱
۲۱۰۱۴۱۲۳۳۵	کاغذ بهداشتی (تیشو) تولید شده با استفاده از باطله جوهر زدایی شده	۲۲
۲۱۰۱۴۱۲۳۰۶	خمیر کاغذ رنگ بری نشده تولیدی به روش سودا (Soda)	۲۳
	خمیر کاغذ رنگ بری شده به روش سودا (Soda)	۲۴

* درگاه اطلاعات و خدمات صنعت، معدن و تجارت (www.Product.behinyab.ir)

۳ اصطلاحات و تعاریف

دراین استاندارد، اصطلاحات و تعاریف زیر به کار می رود.

۱-۳

انرژی

به معنای قابلیت انجام کار بوده و کمیتی است مطلق که واحد بین المللی آن ژول می باشد. انرژی به صورت‌های مختلف گرمایی، الکتریکی، شیمیایی و غیره وجود دارد.

۲-۳

صرف ویژه انرژی حرارتی (SEC_{th})

صرف ویژه انرژی حرارتی عبارتست از مقدار مصرف انرژی حرارتی به ازای واحد تولید در یک سال. مصرف ویژه انرژی حرارتی بر حسب گیگا ژول بر تن محصول بیان می شود. (GJ/ton)

۳-۳

صرف ویژه انرژی الکتریکی (SEC_{elec})

صرف ویژه انرژی الکتریکی عبارتست از مقدار مصرف انرژی الکتریکی به ازای واحد تولید در یک سال. مصرف ویژه انرژی الکتریکی بر حسب گیگا ژول بر تن محصول بیان می شود. (GJ/ton)

۴-۳

صرف ویژه انرژی کل (SEC_{tot})

صرف ویژه انرژی کل عبارتست از مجموع مصرف انرژی الکتریکی و حرارتی به ازای واحد تولید در یک سال. مقدار مصرف ویژه انرژی کل بر حسب گیگا ژول بر تن محصول بیان می شود. (GJ/ton)

۵-۳

صرف ویژه انرژی مرجع (SEC_{ref})

صرف ویژه انرژی مرجع، مقدار مصرف ویژه انرژی است که در این استاندارد برای تولید هر واحد محصول مورد نظر تعیین شده است.

۶-۳

شاخص مصرف ویژه انرژی کارخانه (SEC_{ind})

شاخص مصرف ویژه کارخانه عبارتست از مجموع مصرف ویژه انرژی الکتریکی و حرارتی به ازای تولید محصولات مختلف در یک سال

۷-۳

واحد موجود

واحد تولیدی که قبل از اجباری شدن این استاندارد، پروانه بهره برداری دریافت کرده است.

۸-۳

واحد جدیدالاحداث

واحد تولیدی که پس از اجباری شدن این استاندارد، پروانه بهره برداری دریافت نماید.

۹-۳

دوره ارزیابی

مدت زمان ارزیابی رعایت معیار مصرف انرژی بوده و برابر با یکسال شمسی است.

۱۰-۳

روز درجه سرمایش (CDD)

واحدی بر اساس دما و زمان که برای برآورده مصرف انرژی و تعیین بار سرمایش یک ساختمان در اوقات گرم سال به کار می رود. روز درجه سرمایش برابر است با مجموع اختلاف دمای متوسط روزانه نسبت به یک درجه مبنا (مثالاً ۲۱ درجه سلسیوس) مربوط به دوره ای از سال که دمای متوسط روزانه از آن درجه بالاتر است.

۱۱-۳

روز درجه گرمایش (HDD)

واحدی بر اساس دما و زمان که برای برآورده مصرف انرژی و تعیین بار گرمایشی یک ساختمان در اوقات سرد سال به کار می رود. روز درجه گرمایش برابر است با مجموع اختلاف دمای متوسط روزانه نسبت به یک درجه مبنا (مثالاً ۱۸ درجه سلسیوس) مربوط به دوره هایی از سال که دمای متوسط روزانه از آن درجه پائین تر است.

۱۲-۳

بخش تولیدی کنترل شده

بخشی از فضاهای تولیدی که با استفاده از سیستم های سرمایش و گرمایش مرکزی و یا موضعی، دمای آنها در محدوده آسایش باشد.

۱۳-۳

اطلاعات تولید

میزان محصول تولید شده در هر دوره ارزیابی است.

۴ بخش های مختلف در فرآیند تولید خمیر و کاغذ

فرایندهای تولید موضوع این استاندارد در اشکال زیر نشان داده شده است. این فرایندها لزوماً کلیه فرایندهای تولید صنعت خمیر و کاغذ نیستند. فرایند تولید در این صنعت دارای دو بخش تولید خمیر و تولید کاغذ می باشد. خمیر کاغذ تولید شده با روش های مختلف قابلیت تولید یک یا چند نوع کاغذ را دارد.

۱-۴ فرایندهای خمیر سازی

فرایندهای خمیر سازی که در تولید محصولات موضوع این استاندارد استفاده می شود عبارتند از:

فرایند خمیر سازی کرافت (Kraft pulp)

فرایند خمیر سازی سودا (Soda pulp)

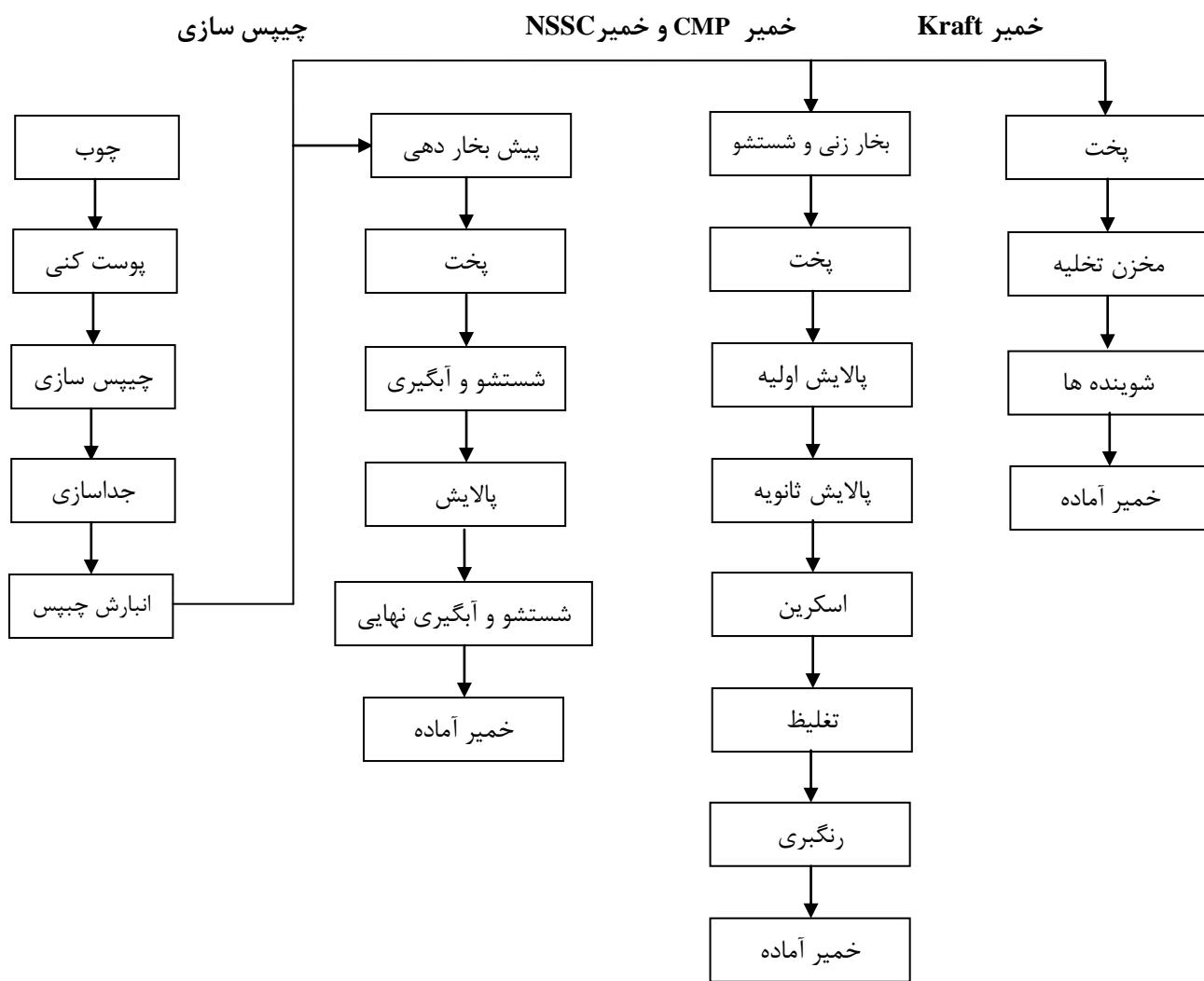
فرایند خمیر سازی سولفیت نیمه شیمیایی خنثی^۱ (NSSC)

فرایند خمیر سازی شیمیایی - مکانیکی (CMP pulp)

فرایند خمیر سازی از باطله (OCC pulp)^۲

فرایند خمیرسازی از باطله اداری با فرایند جوهرزدایی (Deinked MOW)^۳

شماتیک ساده شده روش های خمیر سازی معرفی شده فوق در ادامه نشان داده شده است.

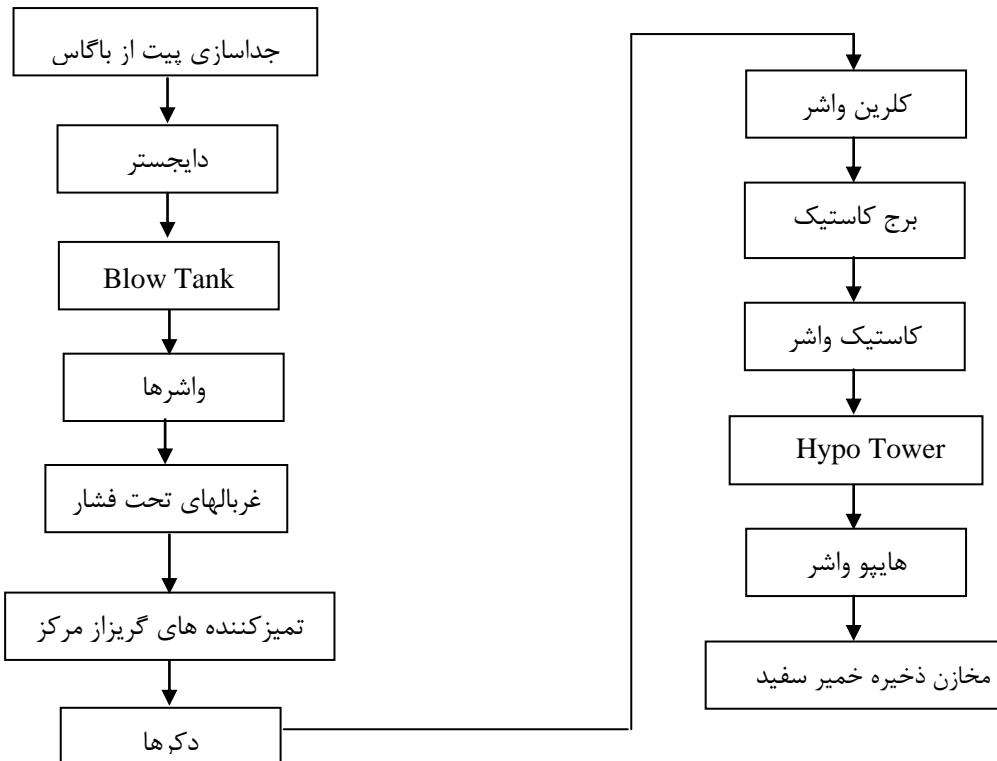

شکل ۱- شماتیک ساده فرایند خمیر سازی به روشهای Kraft و NSSC و CMP

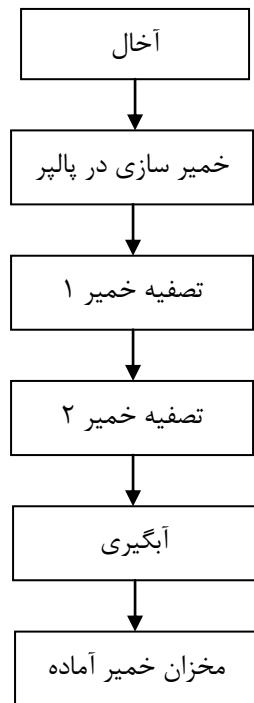
^۱- Neutral semi sulfite chemical

^۲- Old corrugate container

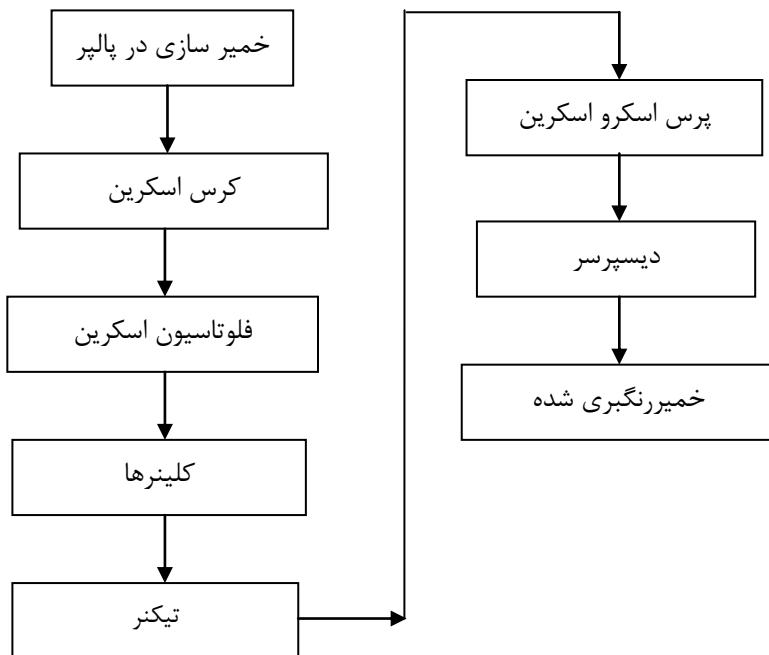
^۳- Mixed office waste

شکل ۲- شماتیک ساده فرآیند خمیر سازی به روش سودا (Soda)

شکل ۳ - شماتیک ساده فرآیند خمیرسازی از باطله (OCC)

شکل ۴ - شماتیک ساده فرآیند خمیرسازی از باطله اداری با فرآیند جوهرزدایی (Deinked MOW)

۵ مصرف ویژه انرژی مرجع

۱-۵ مصرف ویژه انرژی مرجع در واحدهای موجود

معیار مصرف ویژه انرژی برای فرایندها و واحدهای خمیر و کاغذ موجود مطابق جدول زیر تعریف می‌شود:

جدول ۲- معیار مصرف ویژه انرژی مرجع در فرایندهای موجود تولید کننده خمیر و کاغذ

ردیف	نوع محصول	واحد	مصرف ویژه انرژی کل (GJ/ton)	مصرف ویژه انرژی حرارتی (GJ/ton)	مصرف ویژه (GJ/ton)
۱	کاغذ و مقوای فلوتینگ تولید شده بوسیله خمیر کرافت تولید شده در کارخانه (Kraft)	GJ/ton	۴۵	۲۸	۱۷
۲	کاغذ کرافت تولید شده با خمیر کرافت تولید شده در کارخانه (Kraft)	GJ/ton	۵۰	۳۰	۲۰
۳	کاغذ کرافت لاینر قهوه ای تولید شده با خمیر تولید شده به روش کرافت تولید شده در کارخانه (Kraft)	GJ/ton	۴۳	۲۶,۵	۱۶,۵
۴	کاغذ و مقوای فلوتینگ تولید شده به روش سودا (Soda)	GJ/ton	۵۴	۴۲	۱۲
۵	کاغذ و مقوای لاینر قهوه ای تولید شده به روش سودا (Soda)	GJ/ton	۵۲	۴۱	۱۱
۶	کاغذ چاپ و تحریر تولید شده به روش سودا (Soda)	GJ/ton	۵۷	۴۵	۱۲
۷	کاغذ و مقوای فلوتینگ تولید شده از باطله (OCC) با ماشین کاغذ مصرف کننده بخار	GJ/ton	۱۲,۵	۷,۵	۵
۸	کاغذ و مقوای لاینر، تست لاینر وایت تاپ تولید شده از باطله (OCC) با ماشین کاغذ مصرف کننده بخار	GJ/ton	۱۲	۷,۵	۴,۵
۹	کاغذ و مقوای فلوتینگ تولید شده از باطله (OCC) در ماشین کاغذ با خشک کن شعله مستقیم	GJ/ton	۱۱	۶,۵	۴,۵
۱۰	کاغذ و مقوای لاینر، تست لاینرووایت تاپ تولید شده از باطله (OCC) در ماشین کاغذ با خشک کن شعله مستقیم	GJ/ton	۱۱	۶,۵	۴,۵
۱۱	کاغذ و مقوای فلوتینگ تولید شده به روش سولفیت خنثی نیمه شیمیایی (NSSC)	GJ/ton	۲۳	۱۲,۵	۱۰,۵
۱۲	کاغذ چاپ و تحریر تولید شده به روش شیمیایی - مکانیکی (CMP)	GJ/ton	۲۷,۵	۱۴,۵	۱۳
۱۳	کاغذ روزنامه تولید شده به روش شیمیایی - مکانیکی (CMP)	GJ/ton	۲۶,۵	۱۲,۵	۱۴
۱۴	کاغذ روتگراور تولید شده به روش شیمیایی - مکانیکی (CMP)	GJ/ton	۲۷	۱۴	۱۳
۱۵	کاغذ کرافت تولید شده با خمیر شیمیایی - مکانیکی (CMP)	GJ/ton	۲۷,۵	۱۴	۱۳,۵
۱۶	کاغذ لاینر تولید شده با خمیر (CMP)	GJ/ton	۲۵	۱۳	۱۲
۱۷	کاغذ بهداشتی تولید شده با استفاده از خمیر بکر (Tissue)	GJ/ton	۲۲	۱۱	۱۱
۱۸	کاغذ بهداشتی تولید شده با استفاده از جوهر زدایی شده (Tissue)	GJ/ton	۳۳	۱۱	۲۲
۱۹	خمیر کاغذ رنگ بری نشده تولیدی به روش سودا (Soda)	GJ/ton	۳۳	۲۲,۵	۱۰,۵
۲۰	خمیر کاغذ رنگ بری شده به روش سودا (Soda)	GJ/ton	۳۵	۲۳,۵	۱۱,۵

یادآوری- محصولات ردیف ۱ تا ۳ شامل کارخانه هایی می باشد که خمیر کرافت در خود کارخانه تولید می شود.

۲-۵ مصرف ویژه انرژی مرجع در واحدهای جدیدالاحداث

جدول ۲- معیار مصرف ویژه انرژی مرجع در فرایندهای جدیدالاحداث تولید کننده خمیر و کاغذ

ردیف	نوع محصول کاغذی	واحد	انرژی کل (GJ/ton)	صرف ویژه انرژی حرارتی (GJ/ton)	صرف ویژه انرژی (GJ/ton)	صرف ویژه انرژی الکتریکی (GJ/ton)
۱	کاغذ فلوتینگ تولید شده با خمیرکرافت تولید شده در کارخانه (Kraft)	GJ/ton	۱۷	۱۱	۱۱	۶
۲	کاغذ کرافت تولید شده با خمیرکرافت تولید شده در کارخانه (Kraft)	GJ/ton	۱۸	۱۳	۱۳	۵
۳	کاغذ فلوتینگ تولید شده با خمیر سودا (Soda)	GJ/ton	۳۰	۲۰	۲۰	۱۰
۴	کاغذ لاینر قهوه ای تولید شده به روش سودا (Soda)	GJ/ton	۲۷	۱۷,۵	۱۷,۵	۹/۵
۵	کاغذ چاپ و تحریر تولید شده خمیر سودا (Soda)	GJ/ton	۳۲	۲۱	۲۱	۱۱
۶	کاغذ و مقوای فلوتینگ تولید شده از باطله (OCC) با ماشین کاغذ مصرف کننده بخار	GJ/ton	۱۱	۷	۷	۴
۷	کاغذ و مقوای لاینر، تست لاینر و وايت تاپ تولید شده از باطله (OCC) با ماشین کاغذ مصرف کننده بخار تولید شده از باطله (OCC) با ماشین کاغذ مصرف کننده بخار	GJ/ton	۱۰,۵	۷,۵	۷,۵	۴
۸	کاغذ و مقوای فلوتینگ تولید شده از باطله (OCC) در ماشین کاغذ با خشک کن شعله مستقیم	GJ/ton	۹,۵	۵,۵	۵,۵	۴
۹	کاغذ و مقوای لاینر، تست لاینر و وايت تاپ تولید شده از باطله (OCC) در ماشین کاغذ با خشک کن شعله مستقیم	GJ/ton	۹	۵	۵	۴
۱۰	کاغذ و مقوای فلوتینگ تولید شده بوسیله خمیر سولفیت خنثی نیمه شیمیایی (NSSC)	GJ/ton	۱۷	۹	۹	۸
۱۱	کاغذ چاپ و تحریر تولید شده با خمیر شیمیایی - مکانیکی (CMP)	GJ/ton	۲۲	۱۱	۱۱	۱۱
۱۲	کاغذ روزنامه تولید شده با خمیر شیمیایی - مکانیکی (CMP)	GJ/ton	۲۳	۱۱	۱۱	۱۲
۱۳	کاغذ روتگراور تولید شده با خمیر شیمیایی - مکانیکی (CMP)	GJ/ton	۲۳	۱۱	۱۱	۱۲
۱۴	کاغذ بهداشتی تولید شده با استفاده از خمیر بکر (Tissue)	GJ/ton	۲۰	۱۱	۱۱	۹
۱۵	کاغذ بهداشتی تولید شده با استفاده از باطله جوهر زدایی شده (Tissue)	GJ/ton	۲۴	۱۱	۱۱	۱۳

استاندارد ملی ایران شماره ۸۶۶۹ (تجدید نظر اول) : سال ۱۳۹۳

۸	۱۴	۲۲	GJ/ton	الخمیر کاغذ رنگ بری نشده تولید شده با خمیر سودا (Soda)	۱۶
۸	۱۲	۲۰	GJ/ton	الخمیر کاغذ رنگ بری شده تولید شده با خمیر سودا (Soda)	۱۷

۶ نحوه اندازه گیری و تعیین مصرف ویژه انرژی

برای محاسبه و ارزیابی معیار مصرف انرژی توجه به نکات زیر ضروری می باشد:
ارزش حرارتی سوخت مصرفی، طبق اعلام رسمی مراجع ذیصلاح و بر اساس ارزش حرارتی سوخت هر منطقه در نظر گرفته می شود. شرکت پخش فرآورده های نفتی و شرکت گاز در هر منطقه، موظفند ارزش حرارتی سوخت های مصرفی را به واحدهای تولیدی و سازمان ملی استاندارد اعلام کنند.

شاخص های مرجع مصرف انرژی الکتریکی و کل با توجه به میانگین راندمان سال ۱۳۹۱ نیروگاه های کشور تدوین شده است. با توجه به اینکه راندمان نیروگاهی و تلفات خطوط انتقال و توزیع به صورت سالیانه تغییر می کند، لذا شاخص های مرجع مصرف انرژی الکتریکی و کل نیز به صورت سالیانه تغییر خواهد نمود. در ادامه مواردی که به منظور محاسبه شاخص های مصرف انرژی کارخانه ها ارائه شده، به نحوی طراحی شده است که با وارد نمودن مقادیر راندمان نیروگاهی و تلفات خطوط انتقال و توزیع در هر سال، شاخص های مرجع را نیز محاسبه و اصلاح می نماید.

مقدار تولید میبایست به تایید بالاترین مقام کارخانه رسیده (مهر و امضای) و این مقدار نیز با آمار موجود در دفاتر و موسسات حساب رسی و امور مالیاتی تطابق نماید.

۱-۶ مصرف ویژه انرژی حرارتی (SEC_{th})

عبارتست از مقدار انرژی حرارتی مصرفی به ازای محصول تولید شده در یک سال که بر حسب گیگا ژول بر تن محصول و با استفاده از رابطه زیر بدست می آید.

$$SEC_{th} = \frac{(\sum_{i=1}^n mf_i * LHV_i) - Ec_{th} - Eh_{th}}{T}$$

۲-۶ مصرف ویژه انرژی الکتریکی (SEC_{elec})

عبارتست از مقدار انرژی الکتریکی مصرفی به ازای محصول تولید شده در یک سال که بر حسب گیگا ژول بر تن محصول و با استفاده از رابطه زیر بدست می آید.

$$SEC_{elec} = \frac{\left((E_{elec} * 0.0036 - Ec_{e} - Eh_{e}) * \left(\frac{100}{s} \right) \right)}{T}$$

۳-۶ مصرف ویژه انرژی کل (SEC_{tot})

مقدار مصرف ویژه انرژی کل بر حسب گیگا ژول بر تن محصول با استفاده از رابطه زیر بدست می آید.

$$SEC_{tot} = SEC_{elec} + SEC_{th}$$

که در روابط فوق:

mf: میزان مصرف انواع سوخت در سال (بر حسب لیتر، نرمال متر مکعب، کیلوگرم)

LHv: ارزش حرارتی پایین واحد سوخت مصرفی (بر حسب گیگا ژول بر لیتر، گیگاژول بر متر مکعب، گیگا ژول بر کیلوگرم)

E_{elec} : مصرف انرژی الکتریکی بر حسب کیلووات ساعت در سال
 S : ضریب نیروگاهی تبدیل انرژی الکتریکی به حرارتی مطابق با آخرین تراز نامه انرژی که از رابطه زیر بدست می آید.

$S = 100 / ((متوسط تلفات انتقال و توزیع - ۱۰۰) *$ متوسط راندمان نیروگاه های حرارتی کشور)

مطابق با تراز نامه انرژی سال ۱۳۹۱ این ضریب برابر با:
 $37.2 * (100 - 15.2) / 100 = 31.5$

بدیهی است که با تغییر ضریب نیروگاهی، شاخص های مرجع تعریف شده برای محصولات مختلف نیز تغییر خواهد نمود.

Ec_{th} : بخشی از انرژی مورد نیاز مرجع برای سرمایش مساحتی از فضاهای اداری و سالن های تولیدی کنترل شده که با استفاده از مصرف سوخت های فسیلی سرمایش آن تامین می شود. (همانند استفاده از چیلهای جذبی در سیستمهای سرمایش مرکزی)

Eh_{th} : بخشی از انرژی مورد نیاز مرجع برای گرمایش مساحتی از فضاهای اداری و سالن های تولیدی کنترل شده که با استفاده از مصرف سوخت های فسیلی گرمایش آن تامین می شود. (سیستم های موضوعی همانند بخاری و هیترهای گازی، سیستم حرارتی مرکزی با بویلهای تولید بخار و آب گرم و پایانه های رادیاتور، فن کوئل، یونیت کنورتورهای بخار)

Ec_e : بخشی از انرژی مورد نیاز مرجع برای سرمایش مساحتی از فضاهای اداری و سالنهای تولیدی کنترل شده که با استفاده از مصرف انرژی الکتریکی سرمایش آن تامین می شود. (همانند چیلهای تراکمی، کولرهای گازی، کولرهای آبی)

Eh_e : بخشی از انرژی مورد نیاز استاندارد برای گرمایش مساحتی از فضاهای اداری و سالنهای تولیدی کنترل شده می باشد که کارخانه در این فضاهای با استفاده از انرژی الکتریکی اقدام به تامین انرژی گرمایی مورد نیاز می نماید. (همانند بخاری های برقی، هیت پمپ ها)

انرژی گرمایشی و سرمایشی، تابع تغییرات درجه حرارت، نوع کاربری، سطح زیربنای موجود و میزان اشغال (بهره برداری) می باشد. بنابراین، برای تعیین مقدار مرجع انرژی گرمایشی و سرمایشی، از روابط زیر استفاده می شود.

$$Eh_{th} = \left(\sum_{i=1}^n (Eh_{ref,i} * A_i * h_i) \right) * HD * HDD * 0.001 / (HDD_{ref} * \eta)$$

$$Ec_{th} = \left(\sum_{i=1}^n (Ec_{ref,i} * B_i * h_i) \right) * CD * CDD * 0.001 / (CDD_{ref} * \beta)$$

$$Ec_e = \left(\sum_{i=1}^n (Ec_{ref,i} * C_i * h_i) \right) * CD * CDD * 0.001 / (CDD_{ref} * \beta')$$

$$Eh_e = \left(\sum_{i=1}^n (Eh_{ref,i} * D_i * h_i) \right) * HD * HDD * 0.001 / (HDD_{ref} * \eta')$$

که در آن:

i : نوع ساختمان شامل اداری و تولیدی کنترل شده

$Eh_{ref,i}$: مقدار ویژه انرژی گرمایشی مرجع ($GJ/hr.m^2$)

$Ec_{ref,i}$: مقدار ویژه انرژی سرمایشی مرجع ($GJ/hr.m^2$)

A_i : سطح زیر بنای ساختمان نوع i که در آن از سیستم گرمایشی با مصرف سوخت های فسیلی استفاده می شود.

B_i : سطح زیر بنای ساختمان نوع i که در آن از سیستم سرمایشی با مصرف سوخت های فسیلی استفاده می شود.

C_i : سطح زیر بنای ساختمان نوع i که در آن از سیستم سرمایشی با مصرف انرژی الکتریکی استفاده می شود.

D_i : سطح زیر بنای ساختمان نوع i که در آن از سیستم گرمایشی با مصرف انرژی الکتریکی استفاده می شود.

h_i : ساعت بهره برداری از ساختمان نوع i در یک روز

HD : مدت گرمایش بر حسب روز (شهر مورد نظر)

CD : مدت سرمایش بر حسب روز (شهر مورد نظر)

HDD : روز درجه گرمایشی (شهر مورد نظر)

CDD : روز درجه سرمایشی (شهر مورد نظر)

HDD_{ref} : روز درجه گرمایشی (شهر مرجع)

CDD_{ref} : روز درجه سرمایشی (شهر مرجع)

η : راندمان حرارتی منبع تولید حرارت برای تامین انرژی گرمایشی بر حسب صدم (بخاری، هیتر گازی، بویلر بخار، بویلر آبگرم)

β : ضریب عملکرد منبع تولید سرما برای تامین انرژی سرمایشی در حالتی که تولید کننده سرما مصرف کننده انرژی حرارتی است (چیلر جذبی)

η' : راندمان تبدیل انرژی و یا ضریب عملکرد منبع تولید حرارت برای تامین انرژی گرمایشی در حالتی که تولید کننده گرما مصرف کننده انرژی الکتریکی است بر حسب صدم (بخاری برقی، هیت پمپ)

β' : ضریب عملکرد منبع تولید سرما برای تامین انرژی سرمایشی (چیلر تراکمی، کولرهای گازی)

یادآوری ۱ مقادیر مربوط به سطح زیر بنای ساختمان‌ها، به تفکیک نوع کاربری آنها شامل بخش اداری و تولیدی کنترل شده می‌باشد که توسط واحد تولیدی اعلام می‌گردد.

یادآوری ۲ مقادیر مربوط به ساعت بهره برداری ساختمانها به تفکیک نوع کاربری آنها شامل بخش اداری و تولیدی کنترل شده می‌باشد که توسط واحد تولیدی اعلام می‌گردد.

شهر تهران، به عنوان شهر مرجع در نظر گرفته شده است. مقادیر ویژه انرژی گرمایشی (Eh_{ref}) و سرمایشی شهر تهران (Ec_{ref}), برای دو حالت واحدهای موجود و واحدهای جدیدالاحداث، در جدول زیر ارائه شده است.

جدول ۴- مقادیر تقریبی مصرف ویژه انرژی سرمایشی و گرمایشی در شهر تهران

واحدهای جدیدالاحداث	واحدهای موجود	کاربری ساختمان	نوع مصرف انرژی
			صرف ویژه انرژی سرمایشی و گرمایشی ($GJ/(hr.m^2)$)
۰/۴۶	۰/۵۴	اداری	گرمایش
۰/۹۲	۱/۰۸	تولیدی کنترل شده	
۰/۳۸	۰/۴۵	اداری	سرمایش
۰/۷۷	۰/۹۰	تولیدی کنترل شده	

یادآوری ۱ - مقادیر روز درجه گرمایشی و سرمایشی شهر مرجع (تهران) و شهر مورد نظر و همچنین مدت گرمایش و سرمایش براساس اطلاعات هواشناسی محاسبه می‌شود.

یادآوری ۲ - برای محاسبه مقادیر روز درجه گرمایشی و سرمایشی و مدت سرمایش و گرمایش، میانگین دمای ماهانه شهر مورد نظر و شهر تهران برای دوره ارزیابی (یکسال شمسی) از طریق استعلام از سازمان هواشناسی کشور تهیه می‌شود. در صفحه نخست نرم افزار تهیه شده بدین منظور، مشخصات آب و هوایی مراکز استان‌ها ارائه شده است.

T : برابر است با کل محصول سالیانه تولید شده در کارخانه اعم از خمیر یا کاغذ بر حسب تن که از رابطه زیر بدست می‌آید.

$$T = t(pa) + t(pu) * K * A$$

$t(pa)$: کل کاغذ تولید شده در سال (بر حسب تن)

$t(pu)$: خمیر فروخته شده به عنوان محصول در سال (بر حسب تن)

K : ضریب تبدیل خمیر به کاغذ در فرایند آماده سازی خمیر می باشد که به شرح زیر محاسبه می شود.

جدول ۵- ضریب تبدیل خمیر به کاغذ در فرایند آماده سازی

نوع فرایند	ضریب K
خمیر سازی از باطله	۰,۸۷
سایر فرایندهای خمیر سازی	۰,۹۶

A: ضریب مصرف انرژی در فرایند تبدیل خمیر به کاغذ که برای فرایندهای خمیر سازی مختلف به شرح جدول ۶ می باشد. لازم به ذکر است که مقادیر ارائه شده با فرض غلظت (کانس) خمیر ۱۰ تا ۱۵٪ محاسبه شده است.

جدول ۶- ضریب مصرف انرژی در فرایند تبدیل خمیر به کاغذ

نوع فرایند خمیر سازی	ضریب تبدیل A
KRAFT	۰,۸
NSSC	۰,۵۳۶
CMP	۰,۵۴۳
SODA	۰,۷
OCC	۰,۱۵
(اعم از جوهر زدایی شده و یا بدون جوهر زدایی)	

۴-۶ شاخص مصرف ویژه انرژی کارخانه (SEC_{IND})

از آنجایی که شاخص های مرجع مصرف انرژی برای تولید محصولات با یک نوع خمیر ارائه شده است و بعضی از محصولات (به ویژه کاغذ فلوتینگ) از ترکیب خمیرهای تولید شده از باطله با سایر خمیرها تهیه می شوند، لذا نحوه محاسبه شاخص مصرف ویژه انرژی کارخانه برای حالت های مختلف تولید به صورت تفکیک شده به شرح زیر می باشد.

الف - کارخانه هایی که محصول آنها فقط کاغذ می باشد

(بدون فروش خمیر به عنوان محصول)

شاخص مصرف ویژه انرژی این کارخانه ها از رابطه زیر بدست می آید.

$$SEC_{ind} = SEC_A * \frac{A}{\text{میزان تولید محصول}} + SEC_B * \frac{B}{\text{وزن کل تولیدات کارخانه}} + SEC_C$$

$$* \frac{C}{\text{وزن کل تولیدات کارخانه}} + \dots$$

یا به عبارت دیگر:

$$SEC_{ind} = \frac{SECA * WA + SECB * WB + SECC * WC + \dots}{W(A + B + C + \dots)} \quad (1)$$

که در رابطه فوق:

$SEC(A, B, C, \dots)$: شاخص های مصرف ویژه انرژی محصولات A, B, C, ... مطابق با جدول شاخص های مرجع

$W(A+B+C+\dots)$: مجموع وزن تولید محصولات مختلف کارخانه (تن کاغذ در سال)

WA, WB, WC, \dots : وزن هر یک از محصولات تولید شده کارخانه (تن کاغذ در سال)

در صورتی که هر یک از محصولات کارخانه از ترکیب دو نوع خمیر تولید شود، با توجه به نوع خمیر مصرف شده، ابتدا مصرف ویژه انرژی مرجع برای آن محصول از رابطه زیر محاسبه شده و سپس آنرا در رابطه (1) قرار می دهیم.

$$SEC_{ref} = (X * SEC_{ref,x}) + (Y * SEC_{ref,y})$$

در رابطه فوق:

$X =$ سهم خمیر اول استفاده شده در تولید محصول مورد نظر که به روش زیر محاسبه می شود.

$$X = \frac{\text{وزن خشک خمیر } X + \text{وزن خشک خمیر } Y}{100}$$

$Y =$ سهم خمیر دوم استفاده شده در تولید محصول مورد نظر که به روش زیر محاسبه می شود.

$$Y = \frac{\text{وزن خشک خمیر } Y + \text{وزن خشک خمیر } X}{100}$$

$SEC_{ref,x}$: شاخص مصرف انرژی تعیین شده برای تولید محصول X

$SEC_{ref,y}$: شاخص مصرف انرژی تعیین شده برای تولید محصول Y

مثال: مصرف ویژه انرژی مرجع برای کاغذ فلوتینگ تولید شده از ۸۰ درصد خمیر NSSC و ۲۰ درصد خمیر OCC برابر خواهد بود با:

$$SEC_{ref,paper} = (X * SEC_{ref,x}) + (Y * SEC_{ref,y}) = (0.80 * 22.5 \text{ GJ/ton}) + (0.20 * 12.5 \text{ GJ/ton}) = 20.5 \text{ GJ/ton}$$

یادآوری - در صورتیکه از خمیر وارداتی در ترکیب با خمیر تولید شده در کارخانه یا خمیر باطله استفاده شود، در این صورت Y برابر با مقدار خمیر وارداتی مصرف شده و $SEC_{ref,y}$ برای تولید کاغذ روزنامه، چاپ و تحریر برابر با ۱۲.۵ GJ/ton و کرافت لاینر برابر با ۱۳ GJ/ton و برای کارخانه های تولید کاغذ بهداشتی (تیشو) برابر با ۲۲ GJ/ton می باشد.

ب- کارخانه هایی که محصول آنها خمیر و کاغذ می باشد

در بعضی از کارخانه های تولید کننده خمیر و کاغذ علاوه بر فروش کاغذ به عنوان محصول نهایی، خمیر کاغذ نیز به عنوان محصول به فروش می رسد. از آنجایی که خمیر محصول میانی بوده و قبل از تبدیل شدن به کاغذ در فرایند آماده سازی خمیر^۱ بخشی از آن به صورت ضایعات جداسازی شده و سپس تبدیل به کاغذ می شود، لذا از نظر میزان مصرف انرژی با کاغذ متفاوت می باشد. در کارخانه هایی که هم خمیر و هم کاغذ به عنوان محصول به فروش می رسد، شاخص مصرف ویژه انرژی کارخانه از رابطه زیر بدست می آید.

$$SEC_{ind} = (\sum_{i=1}^n SEC_{ref.pa} i * \omega_{pa} i) + (\sum_{j=1}^m SEC_{ref.pu} j * \omega_{pu} j)$$

که در رابطه فوق:

$\omega_{pa} i$: برابر است با نسبت وزن کاغذ تولید شده نوع آام به وزن کل محصولات تولیدی (T)

$\omega_{pu} j$: برابر است با نسبت وزن خمیر فروخته شد نوع زام به وزن کل محصولات تولیدی (T)

$SEC_{ref.pa} i$: برابر است با مصرف ویژه مرجع تولید کاغذ نوع آام

$SEC_{ref.pu} j$: برابر است با مصرف ویژه مرجع تولید خمیر نوع زام

هرگاه شاخص مصرف ویژه انرژی کارخانه (SEC_{ind}) که از روابط فوق بدست آمده است بیشتر و یا مساوی با مصرف ویژه انرژی کل کارخانه باشد، آنگاه معیار مصرف انرژی در آن کارخانه رعایت شده است. به عبارت دیگر:

جدول ۷- نحوه رعایت معیار مصرف انرژی استاندارد در کارخانه

$SEC_{tot} \leq SEC_{ind}$	معیار رعایت شده است
$SEC_{tot} > SEC_{ind}$	معیار رعایت نشده است

به منظور سهولت ارزیابی عملکرد کارخانه یک فایل اجرایی در ۵ صفحه تنظیم شده است که در ادامه نحوه استفاده از آن توضیح داده می شود.

^۱- Stock preparation

پیوست الف

(اطلاعاتی)

فرم محاسبه روز درجه گرمایشی و سرمایشی

برای محاسبه مقادیر روز درجه گرمایشی و سرمایشی (HDD,CDD) و مدت گرمایش و سرمایش (HD,CD) یک شهر مراحل زیر به ترتیب انجام می شود:

استعلام میانگین دمای ماهانه شهر مورد نظر برای دوره ارزیابی (یک سال شمسی) از سازمان هواشناسی کشور. روز درجه گرمایشی و سرمایشی ماهانه حساب می شود. برای محاسبه روز درجه سرمایش (CDD) از دمای مبنای ۲۱ درجه سلسیوس و برای محاسبه روز درجه سرمایش (HDD) از دمای مبنای ۱۸ درجه سلسیوس استفاده می شود. نحوه محاسبه به صورت زیر می باشد.

$$HDD_i = (18 - T_{ave,i}) * Day_i \quad , \quad CDD_i = 0 \quad , \quad T_{ave,i} < 18$$

$$CDD_i = (T_{ave,i} - 21) * Day_i \quad , \quad HDD_i = 0 \quad , \quad T_{ave,i} > 21$$

در روابط فوق:

HDD_i = روز درجه گرمایشی ماه i

CDD_i = روز درجه سرمایشی ماه i

$T_{ave,i}$ = دمای میانگین ماهانه بر حسب درجه سلسیوس

Day_i = تعداد روز ماه i

مقادیر سالانه روز درجه گرمایشی و سرمایشی، از جمهه مقادیر ماهانه بدست می آید:

$$HDD = \sum_i HDD_i$$

$$CDD = \sum_i CDD_i$$

مدت گرمایش (HD) عبارتست از تعداد روزهای ماه ها گرم ($HDD > 0$) و مدت سرمایش (CD) عبارتست از تعداد روزهای ماه های سرد ($CDD > 0$). بنابراین برای محاسبه مدت گرمایش، روزهای ماه هایی که روز درجه گرمایشی آنها بیش از صفر می باشد با هم جمع می شوند و برای محاسبه مدت سرمایش، روزهای ماه هایی که روز درجه سرمایشی آنها بیش از صفر می باشد با هم جمع می شوند.

مقادیر روز درجه گرمایشی و سرمایشی برای شهر تهران و سایر مراکز استانها ای محل استقرار واحدهای تولیدی نمونه در جدول الف-۱ محاسبه شده است.

جدول الف-۱ - مقادیر روز درجه گرمایشی و سرماشی برای شهر تهران و سایر مراکز استانها

ارومیه			اردبیل			اراک			مرکز	نام
CDD	HDD	Tave.	CDD	HDD	Tave.	CDD	HDD	Tave.		
-	۲۹۰	۱۱	-	۲۷۹	۹	-	۱۶۱	۱۳	۲۱	قزوین
-	۶۵	۱۶	-	۱۲۲	۱۵	-	-	۱۹	۲۱	ازدیست
-	-	۲۱	-	۲۵	۱۷	۱۱۹	-	۲۵	۲۱	خرماد
۱۴	-	۲۴	-	-	۱۹	۲۱۲	-	۲۸	۲۱	تهر
۷۰	-	۲۲	-	-	۱۹	۱۷۹	-	۲۷	۲۱	مرداد
-	-	۱۹	-	۷۸	۱۵	۲۲	-	۲۲	۲۱	شهربور
-	۱۸۷	۱۲	-	۱۷۵	۱۲	-	۵۸	۱۶	۲۰	صفر
-	۲۸۰	۵	-	۲۷۸	۵	-	۳۱۷	۲	۲۰	آمل
-	۵۲۲	-	-	۵۱۲	۱	-	۵۷۲	۲	۲۰	آذر
-	۶۰۰	-۲	-	۵۹۰	-۲	-	۵۸۱	-۱	۲۰	دی
-	۵۲۰	۱	-	۵۲۵	۱	-	۵۵۹	۳	۲۰	بهمن
-	۲۴۳	۶	-	۲۸۶	۵	-	۲۶۷	۹	۲۹	اسفند
۱۹۰	۲,۷۹۶	۱۱	-	۳,۰۹۰	۱۰	۵۸۷	۲,۷۹۶	۱۲	سالانه	

ایلام			اهواز			اصفهان			مرکز	نام
CDD	HDD	Tave.	CDD	HDD	Tave.	CDD	HDD	Tave.		
-	۱۰۰	۱۵	۱۵۶	-	۲۶	-	۵۳	۱۶	۲۱	قزوین
-	-	۲۱	۲۶۹	-	۲۲	۲۲	-	۲۲	۲۱	ازدیست
۱۷۷	-	۲۷	۳۰۰	-	۲۲	۲۰۰	-	۲۷	۲۱	خرماد
۲۵۲	-	۲۹	۵۴۷	-	۲۹	۲۷۶	-	۲۰	۲۱	تهر
۲۵۷	-	۲۹	۵۳۱	-	۲۸	۲۱۳	-	۲۸	۲۱	مرداد
۱-۵	-	۲۴	۵۹۳	-	۲۴	۷۶	-	۲۳	۲۱	شهربور
-	-	۱۹	۲۲۱	-	۲۸	-	۹	۱۸	۲۰	صفر
-	۲۲۱	۱۰	-	-	۲۰	-	۲۵۱	۱۰	۲۰	آمل
-	۲۵۲	۶	-	۱۲۵	۱۴	-	۴۱۵	۴	۲۰	آذر
-	۵۲۴	۴	-	۱۶۲	۱۲	-	۵۰۵	۳	۲۰	دی
-	۲۸۰	۵	-	۷۸	۱۰	-	۲۶۲	۲	۲۰	بهمن
-	۲۲۱	۱۰	-	-	۲۰	-	۱۷۹	۱۲	۲۹	اسفند
۱۹۱	۱,۷۱۵	۱۷	۲,۷۱۵	۴۹۶	۴۷	۷۵۶	۱,۷۱۴	۱۷	سالانه	

بوشهر			بندرعباس			بحلورد			مرکز	نام
CDD	HDD	Tave.	CDD	HDD	Tave.	CDD	HDD	Tave.		
۱۲۲	-	۲۵	۱۹۹	-	۲۷	-	۱۶۶	۱۳	۲۱	قزوین
۲۲۲	-	۲۰	۲۶۹	-	۲۲	-	۵	۱۸	۲۱	ازدیست
۲۲۳	-	۲۲	۲۹۶	-	۲۴	۶۲	-	۲۲	۲۱	خرماد
۲۸۱	-	۲۲	۴۱۲	-	۲۴	۱۴۱	-	۲۶	۲۱	تهر
۲۹۹	-	۲۲	۲۹۳	-	۲۴	۱۱۳	-	۲۵	۲۱	مرداد
۲۲۴	-	۲۲	۲۵۲	-	۲۲	-	-	۲۰	۲۱	شهربور
۲۱۱	-	۲۸	۲۸۷	-	۲۹	-	۹۵	۱۵	۲۰	صفر
۲۱	-	۲۲	۹۶	-	۲۴	-	۲۲۵	۷	۲۰	آمل
-	۲۵	۱۷	-	-	۱۹	-	۴۷۷	۲	۲۰	آذر
-	۸۷	۱۵	-	۱۹	۱۷	-	۵۲۶	۰	۲۰	دی
-	۳۵	۱۷	-	-	۲۰	-	۴۷۰	۲	۲۰	بهمن
-	-	۲۰	۶۲	-	۲۲	-	۲۰۵	۷	۲۹	اسفند
۲,۰۸۶	۱۵۶	۲۰	۲,۰۸۹	۱۹	۲۷	۳۱۶	۲,۰۸۸	۱۳	سالانه	

جدول الف-۱ - مقادیر روز درجه گرمایشی و سرمایشی برای شهر تهران و سایر مراکز استانها(ادامه)

تهران			تبریز			بیرجند			رشت			مرکز
CDD	HDD	Tave.	CDD	HDD	Tave.	CDD	HDD	Tave.	CDD	HDD	Tave.	سالانه
-	۱۲	۱۸	-	۱۸-	۱۲	-	۴	۱۸	-	۲۱	غروگان	
۹۹	-	۲۳	-	۸	۱۸	۷-	-	۲۲	-	۲۱	اردهان	
۲۲۹	-	۲۹	۸۱	-	۲۵	۱۸۸	-	۲۲	-	۲۱	خرداب	
۲۳۶	-	۲۲	۱۷۲	-	۲۲	۲۲۲	-	۲۸	-	۲۱	تبر	
۲۸۷	-	۲۰	۱۸۲	-	۲۲	۱۶۶	-	۲۶	-	۲۱	مرداد	
۱۵۷	-	۲۶	۲۱	-	۲۲	۲۴	-	۲۲	-	۲۱	شهربور	
-	-	۲۰	-	۷-	۱۶	-	۲۳	۱۲	-	۲۰	مهير	
-	۱۹۵	۱۱	-	۲۲-	۷	-	۲۷۵	۱۱	-	۲۰	آمل	
-	۲۵۵	۷	-	۵-۷	۱	-	۲۹۲	۵	-	۲۰	آذر	
-	۴۱۱	۴	-	۵۸-	-۱	-	۴۲۸	۲	-	۲۰	دى	
-	۲۲۱	۲	-	۲۹۱	۲	-	۲۹۹	۲	-	۲۰	بس	
-	۱۶۰	۱۲	-	۲۲۶	۲	-	۱۵۷	۱۲	-	۲۹	اسفند	
۱,۸۸	۱,۶۹۵	۱۸	۸۹۸	۲۵۰۲	۱۳	۶۸۴	۱۰۸۱	۱۷			سالانه	

زنگنه			رشت			درگام آباد			مرکز			سالانه
CDD	HDD	Tave.	CDD	HDD	Tave.	CDD	HDD	Tave.	CDD	HDD	Tave.	سالانه
۱۶	-	۲۲	-	۱۲۲	۱۲	-	۹۱	۱۵	-	۲۱	غروگان	
۱۶۵	-	۲۶	-	-	۲۰	-	-	۲۱	-	۲۱	اردهان	
۲۴۶	-	۲۹	۸۸	-	۲۵	۱۸۸	-	۲۲	-	۲۱	خرداب	
۲۸۵	-	۲۰	۱۲۵	-	۲۶	۲۴۷	-	۲۰	-	۲۱	تبر	
۲۲۸	-	۲۸	۱۵۰	-	۲۶	۲۶۹	-	۲۰	-	۲۱	مرداد	
۹۰	-	۲۵	۲۰	-	۲۲	۱۱۶	-	۲۵	-	۲۱	شهربور	
-	-	۱۹	-	-	۱۶	-	-	۱۹	-	۲۰	مهير	
-	۱۶۶	۱۲	-	۱۵۹	۱۲	-	۲۲۰	۱۱	-	۲۰	آمل	
-	۲۰۱	۸	-	۲۹۹	۹	-	۲۶۱	۶	-	۲۰	آذر	
-	۲۲۲	۷	-	۲۲۸	۷	-	۴۱۴	۴	-	۲۰	دى	
-	۲۱۲	۱۱	-	۲۲۷	۷	-	۲۳۵	۷	-	۲۰	بس	
-	۴۲	۱۷	-	۲۲۸	۱۰	-	۲۰۲	۱۱	-	۲۹	اسفند	
۱,۲۰	۱,۶۱۲	۹	۸۹۸	۱,۰۳۸	۱۷	۶۸۰	۱۶۲۳	۱۷			سالانه	

سعستان			ساری			زلنجان			مرکز			سالانه
CDD	HDD	Tave.	CDD	HDD	Tave.	CDD	HDD	Tave.	CDD	HDD	Tave.	سالانه
-	-	۱۸	-	۸۸	۱۵	-	۲۱۸	۱۱	-	۲۱	غروگان	
۱۰۱	-	۲۵	-	-	۲۱	-	۷۲	۱۶	-	۲۱	اردهان	
۲۲۱	-	۲۰	۱۲۴	-	۲۵	-	-	۲۱	-	۲۱	خرداب	
۲۵۱	-	۲۶	۱۸۸	-	۲۷	۹۷	-	۲۲	-	۲۱	تبر	
۲۹۸	-	۲۱	۲۰۵	-	۲۸	۸-	-	۲۲	-	۲۱	مرداد	
۱۵۸	-	۲۶	۱۰۶	-	۲۶	-	-	۱۹	-	۲۱	شهربور	
-	-	۲۰	-	-	۲۰	-	۱۲۵	۱۴	-	۲۰	مهير	
-	۷۰۹	۱۱	-	۱۶۲	۱۲	-	۲۷۹	۵	-	۲۰	آمل	
-	۲۹۰	۵	-	۲۵۷	۹	-	۵۳۶	۱	-	۲۰	آذر	
-	۴۲۹	۲	-	۲۱۲	۸	-	۷۱۵	-۲	-	۲۰	دى	
-	۲۶۹	۶	-	۲۹۱	۸	-	۵۱۹	۱	-	۲۰	بس	
-	۱۵۱	۱۲	-	۱۹۸	۱۱	-	۲۶۸	۶	-	۲۹	اسفند	
۱,۰۷۸	۱,۵۷۸	۱۸	۸۹۸	۱,۲۷۷	۱۸	۶۸۰	۲,۸۱۱	۱۱			سالانه	

جدول الف-۱ - مقادیر روز درجه گرمایشی و سرماشی برای شهر تهران و سایر مراکز استانها(ادامه)

تهران			تهرانکرد			سنندج			دور	شهر
CDD	HDD	Tave.	CDD	HDD	Tave.	CDD	HDD	Tave.		
-	۱۴	۱۸	-	۲۳۰	۱۱	-	۱۵۶	۱۲	۲۱	غروگان
۹۶	-	۲۲	-	۷۸	۱۵	-	۲	۱۸	۲۱	ارdestan
۲۳۶	-	۲۹	-	-	۲۱	۱۱۰	-	۲۵	۲۱	خرمabad
۳۰۲	-	۳۱	۸۷	-	۲۴	۲۱۶	-	۲۸	۲۱	بیر
۲۶۴	-	۳۰	۴۰	-	۲۲	۲۰۷	-	۲۸	۲۱	مرند
۱۲۲	-	۲۵	-	۱۴	۱۸	۲۲	-	۲۲	۲۱	شیربور
-	-	۲۰	-	۱۶۶	۱۲	-	۶۹	۱۶	۲۰	بهر
-	۱۶۷	۱۲	-	۲۷۳	۶	-	۲۱۳	۸	۲۰	آمل
-	۲۲۲	۷	-	۵۵۵	-۱	-	۴۵۶	۳	۲۰	آذر
-	۲۰۹	۶	-	۶۶۶	-۳	-	۵۳۵	-	۲۰	دی
-	۲۶۲	۹	-	۴۹۷	۱	-	۲۲۲	۳	۲۰	بهمن
-	۱۲۶	۱۲	-	۲۶۱	۶	-	۲۸۱	۸	۲۰	اسفند
۱۰۳۰	۱۳۶۲	۱۸	۱۷۷	۲۸۸۹	۱۱	۵۶۹	۲۷۵۵	۱۲	سالانه	

کرج			قم			قزوین			دور	شهر
CDD	HDD	Tave.	CDD	HDD	Tave.	CDD	HDD	Tave.		
-	۸۵	۱۵	-	-	۱۹	-	۱۵۳	۱۲	۲۱	غروگان
-	-	۲۰	۱۱۴	-	۲۵	-	-	۱۸	۲۱	ارdestan
۱۵۶	-	۲۶	۲۹۰	-	۲۰	۸۹	-	۲۶	۲۱	خرمabad
۲۲۳	-	۲۸	۲۸۳	-	۲۳	۱۷۰	-	۲۶	۲۱	بیر
۲۰۲	-	۲۸	۲۲۲	-	۲۱	۱۲۹	-	۲۶	۲۱	مرند
۷۲	-	۲۲	۱۶۰	-	۲۶	۱۵	-	۲۱	۲۱	شیربور
-	-	۱۸	-	-	۲۰	-	۵۳	۱۶	۲۰	بهر
-	۲۵۷	۹	-	۲۰۷	۱۱	-	۲۰۴	۸	۲۰	آمل
-	۴۱۲	۲	-	۲۷۷	۵	-	۴۵۳	۳	۲۰	آذر
-	۴۸۲	۲	-	۲۷۸	۴	-	۵۲۶	۱	۲۰	دی
-	۲۹۳	۵	-	۴۱۷	۷	-	۲۲۰	۳	۲۰	بهمن
-	۲۲۴	۱۰	-	۱۲۰	۱۲	-	۲۷۱	۹	۲۰	اسفند
۹۵۹	۱۸۵۷	۱۹	۱۳۶۹	۱۲۵۹	۱۹	۲۷۷۰	۲۷۸۸	۱۲	سالانه	

گرگان			گرمانشاه			گرمان			دور	شهر
CDD	HDD	Tave.	CDD	HDD	Tave.	CDD	HDD	Tave.		
-	۸۷	۱۵	-	۱۲۷	۱۴	-	۱۲	۱۸	۲۱	غروگان
-	-	۲۱	-	-	۱۹	۷۱	-	۲۲	۲۱	ارdestan
۱۵۶	-	۲۶	۱۲۹	-	۲۶	۱۹۶	-	۲۲	۲۱	خرمabad
۲۱۶	-	۲۸	۲۵۰	-	۲۹	۲۲۵	-	۲۹	۲۱	بیر
۲۲۶	-	۲۸	۲۴۱	-	۲۹	۱۶۶	-	۲۶	۲۱	مرند
۱۲۲	-	۲۵	۷۹	-	۲۴	۵۱	-	۲۲	۲۱	شیربور
-	-	۲۰	-	۶	۱۸	-	۱۵	۱۲	۲۰	بهر
-	۱۲۱	۱۲	-	۲۵۹	۹	-	۲۱۳	۱۱	۲۰	آمل
-	۲۷۲	۹	-	۲۹۷	۵	-	۲۲۷	۶	۲۰	آذر
-	۲۲۴	۷	-	۲۶۰	۲	-	۲۹۰	۵	۲۰	دی
-	۲۰۲	۸	-	۲۹۵	۵	-	۲۸۷	۸	۲۰	بهمن
-	۲۰۱	۱۱	-	۲۶۷	۱۰	-	۱۲۳	۱۲	۲۰	اسفند
VFF	۱۷۷۸	۱۸	VFF	۱۲۶	۱۶	V.V	۱۲۷	۱۷	سالانه	

پیوست ب

(اطلاعاتی)

**نحوه تعیین معیار مصرف انرژی
در یک کارخانه نمونه خمیر و کاغذ**

ب-۱ دستور العمل نحوه تعیین شاخص مصرف انرژی کارخانه های خمیر و کاغذ کشور
در این بخش نحوه تعیین شاخص مصرف انرژی به ازای محصول تولیدی در یکی از کارخانه های کاغذ کشور مطابق با استاندارد تدوین شده در این خصوص شرح داده شده است.

ب-۱-۱ آمار تولید محصولات کارخانه در سال مورد نظر

کارخانه مورد بررسی از ماده اولیه چوب و با استفاده از روش های سولفیت خنثی نیمه شیمیایی (NSSC) و شیمیایی مکانیکی (CMP) اقدام به تولید خمیر کاغذ و انواع کاغذ می نماید. آمار تولیدات محصولات کارخانه در سال پایش مطابق با جدول ب-۱ بوده است.

جدول ب-۱ آمار تولید و مصرف انواع مواد اولیه کارخانه

ردیف	نوع محصول تولیدی	مقدار (تن در سال)	سهم آخال استفاده شده در تولید محصول (بر حسب صدم)	سهم خمیر وارداتی در تولید محصول (بر حسب صدم)
۱	کاغذ فلوتینگ به روش سولفیت خنثی نیمه شیمیایی (NSSC)	۱۰۳۹۷۸	۰/۲	.
۲	کاغذ روزنامه تولید شده به روش مکانیکی - شیمیایی (CMP)	۲۸۰۳۳	.	۰/۱۵
۳	کاغذ چاپ و تحریر تولید شده به روش شیمیایی - مکانیکی (CMP)	۲۸۳۱۵	.	۰/۱۵
۵	کاغذ لاینر تولید شده به روش شیمیایی - مکانیکی (CMP)	۲۹۲۶۲	.	.

همان طور که در جدول بالا مشاهده می گردد، در این کارخانه خمیر تولید شده به روش شیمیایی تنها ماده تشکیل دهنده محصول نهایی نبوده است و به دلایل کیفی و یا محدودیت منابع چوب، بخشی از محصول از خمیر وارداتی و یا خمیری که از ضایعات سلولزی یا همان آخال (مقو، کارتون و...) می باشد، تولید شده است. سهم این مواد در محصول نهایی کارخانه می باشد توسط کارخانه اعلام گردد.

ب-۱-۲ آمار مصارف حامل های انرژی کارخانه

وضعیت مصرف حامل های انرژی در سال پایش مطابق با جدول ب-۲ بوده است که از طریق کنتورهای نصب شده در کارخانه ثبت می گردد. در این کارخانه امکان تفکیک مصرف حامل های انرژی برای خطوط تولید و در نتیجه محصولات مختلف وجود ندارد.

جدول ب-۲- وضعیت مصرف حامل های انرژی

ردیف	نوع حامل انرژی مصرفی	واحد	مقدار مصرفی سالیانه
۱	گاز طبیعی	متر مکعب	۵۲۹۸۱۱۰۵
۲	مازوت	لیتر	۱۶۴۴۱۲۵
۳	برق	مگاوات ساعت	۲۲۳۳۹۲

ارزش حرارتی گاز طبیعی مورد استفاده کارخانه برابر با ۳۳۹۳۰ کیلوژول به ازای هر متر مکعب و نفت کوره (مازوت) برابر با ۴۳۱۸۰ کیلوژول به ازای هر لیتر اعلام شده است. همچنین در سال پایش مطابق با آخرین تراز نامه انرژی متوسط راندمان نیروگاههای حرارتی برابر با ۳۷.۲ درصد و متوسط تلفات انتقال توزیع برابر با ۱۵ درصد بوده است.

ب-۱-۳ اطلاعات عمومی کارخانه

برخی از اطلاعات عمومی کارخانه که جهت محاسبه مصرف انرژی سرمایش و گرمایش فضاهای اداری و تولیدی در کارخانه مورد نیاز می باشد در جدول ب-۳ ارائه شده است.

جدول ب-۳- اطلاعات عمومی کارخانه

ردیف	اطلاعات عمومی کارخانه	توضیحات
۱	محل قرار گیری کارخانه	استان مازندران
۲	نوع سیستم سرمایش فضاهای اداری	کولر گازی
۳	نوع سیستم سرمایش فضاهای تولیدی	فاقد سیستم سرمایش
۴	نوع سیستم گرمایش فضاهای اداری	حرارت مرکزی(دیگ آبگرم)
۵	نوع سیستم گرمایش فضاهای تولیدی	فاقد سیستم گرمایش
۶	تعداد روزهای گرمایش	۱۲۰ روز
۷	تعداد روزهای سرمایش	۹۵ روز
۸	ضریب عملکرد سیستم سرمایش	^a ۲/۸
۹	راندمان تبدیل انرژی سیستم حرارت مرکزی	^b ۸۰ درصد
۱۰	مساحت فضاهای اداری	۲۵۰۰ متر مربع
۱۱	ساعت بهره برداری روزانه فضاهای اداری	۱۰ ساعت

a: ضریب عملکرد سیستم سرمایشی می باشد از روی پلاک دستگاه و یا گرید انرژی آن و در صورت نبود اطلاعات، متوسط ضریب عملکرد کولرهای گازی موجود در بازار در نظر گرفته شود.

b: راندمان تبدیل انرژی دیگ های آبگرم موجود در سیستم حرارت مرکزی مطابق با مقادیر درج شده در کاتالوگ مشخصات سازنده تجهیز و یا پلاک دستگاه در نظر گرفته شود.

ب-۱-۴ محاسبه شاخص مصرف انرژی استاندارد کارخانه

همانطور که در بخش ب-۱-۲ اشاره گردید امکان تفکیک مصرف حامل های در این کارخانه برای هر یک از خطوط تولید و محصولات مختلف تولیدی وجود ندارد و تنها می‌توان یک شاخص مصرف ویژه انرژی کل (GJ) برای کارخانه محاسبه نمود. مطابق با بند (۴-۶) استاندارد و با استفاده از روابط زیر می‌توان شاخص مصرف انرژی استاندارد کارخانه را محاسبه نمود. با توجه به اینکه محصول کارخانه فقط کاغذ می‌باشد از رابطه زیر استفاده می‌شود.

$$SEC_{ind} = SECA * \frac{\text{میزان تولید محصول } A}{\text{وزن کل تولیدات کارخانه}} + SECB * \frac{\text{میزان تولید محصول } B}{\text{وزن کل تولیدات کارخانه}} + SECC * \frac{\text{میزان تولید محصول } C}{\text{وزن کل تولیدات کارخانه}} + \dots$$

یا به عبارت دیگر:

$$SEC_{ind} = \frac{SECA * WA + SECB * WB + SECC * WC + \dots}{W(A + B + C + \dots)}$$

مطابق با اطلاعات جدول ب-۱ و سهم مصرف مواد اولیه مختلف در تولید محصولات، معیار مصرف ویژه انرژی مرجع (SEC_{ref}) برای محصولات مختلف به شرح جدول زیر محاسبه شده است.

جدول ب-۴ شاخص مصرف ویژه انرژی مرجع محصولات مختلف کارخانه SEC_{ref}

ردیف	نوع محصول تولیدی	مصرف ویژه انرژی مرجع اصلاح شده	مصرف ویژه انرژی مرجع (جدول ۱-۵ استاندارد)
۱	کاغذ فلوتینگ به روش سولفیت خنثی نیمه شیمیایی (NSSC)	۲۰/۹	۲۳
۲	کاغذ روزنامه تولید شده به روش مکانیکی-شیمیایی (CMP)	۲۴/۴	۲۶/۵
۳	کاغذ چاپ و تحریر تولید شده به روش شیمیایی-مکانیکی (CMP)	۲۵/۲۵	۲۷/۵
۵	کاغذ لاینر تولید شده به روش شیمیایی-مکانیکی (CMP)	۲۵	۲۵

همانطور که در جدول بالا مشاهده می‌گردد شاخص مصرف ویژه انرژی مرجع محصولات تولیدی کارخانه اصلاح شده است که علت آن ترکیب خمیر تولید شده به روش شیمیایی با خمیر وارداتی و تولیدی از آخال برای تولید محصولات مختلف است که سهم آنها در مقدار تن محصول نهایی در جدول ب-۱ مشخص شده است. در این شرایط می‌بایست شاخص معیار مصرف ویژه انرژی هر محصول را با توجه به مقدار خمیر وارداتی و باطله که در

تولید محصول بکار رفته است اصلاح گردد. (بند ۴-۶ استاندارد) بعنوان نمونه نحوه اصلاح شاخص مصرف انرژی کاغذ فلوتینگ تولید شده به روش سولفیت خنثی نیمه شیمیایی محاسبه شده است.

کارخانه مورد مطالعه در سال پایش ۱۰۳۹۷۸ تن کاغذ فلوتینگ به روش نیمه شیمیایی سولفیت خنثی تولید کرده است که ۸۰ درصد آن از خمیر تولید شده به روش نیمه شیمیایی سولفیت خنثی از ماده اولیه چوب بوده است و مابقی آن را که ۲۰ درصد می باشد خمیر تولیدی از ضایعات مقوا و کارتون یا همان آخال تشکیل داده است. از همین رو شاخص اصلاح شده معیار مصرف ویژه انرژی این محصول برابر خواهد بود با:

$$SEC_{ref} = (X * SEC_{ref,x}) + (Y * SEC_{ref,y}) = (0.8 * 23) + (0.2 * 12.5) = 20.9 \text{ GJ/ton}$$

مقدار انرژی بکار رفته جهت تولید کاغذ از خمیر باطله مطابق با توضیحات بند (۴-۶) استاندارد برابر با ۱۲.۵ بوده است که در رابطه بالا لحاظ شده است.

مطابق با اطلاعات جداول ب-۱ و ب-۴ روابطه (۱) شاخص مصرف انرژی استاندارد کارخانه مورد مطالعه به ازای هر تن محصول تولیدی برابر خواهد با:

$$SEC_{ind} = \frac{(20.9 * 103978) + (24.4 * 28033) + (25.25 * 28315) + (25 * 29262)}{103978 + 28033 + 28315 + 29262}$$

$$= 22.7 \text{ GJ/ton}$$

ب-۱-۵ محاسبه شاخص مصرف انرژی کارخانه در دوره پایش

روابط ارائه شده جهت محاسبه شاخص مصرف انرژی کارخانه به ازای محصول تولیدی در دوره پایش مطابق با استاندارد برابر است با:

$$SEC_{th} = \frac{(\sum_{i=1}^n m f_i * LHV_i) - Ec_{th} - Eh_{th}}{T}$$

$$SEC_{elec} = \frac{\left((E_{elec} * 0.0036) - Ec_e - Eh_e \right) * \left(\frac{100}{s} \right)}{T}$$

$$SEC_{tot} = SEC_{elec} + SEC_{th}$$

مطابق با روابط بالا مشاهده می گردد که کلیه اطلاعات مورد نیاز جهت محاسبه شاخص مصرف انرژی کارخانه به ازای هر تن محصول تولیدی در اختیار می باشد و تنها می باشد میزان مصرف انرژی سرمایشی و گرمایشی فضاهای کنترل شده مورد محاسبه قرار گیرد.

ب-۱-۵-۱ محاسبه مقدار انرژی مصرف شده جهت سرمایش و گرمایش فضاهای کنترل شده در کارخانه مورد پایش، فضاهای تولیدی فاقد سیستم سرمایش و گرمایش بوده و تنها فضاهای اداری که ساعت بهره برداری متوسط روزانه از آن برابر ۱۰ ساعت است دارای سیستم گرمایش و سرمایش می باشند. مطابق با روابط ارائه شده در بخش (۳-۶) استاندارد انرژی مصرف شده عبارتست از:

$$Eh_{th} = \left(\sum_{i=1}^n (EH_{ref,i} * Ai * hi) \right) * HD * HDD * 0.001 / (HDD_{ref} * \eta)$$

$$= (0.54 * 2500 * 10) * 120 * 1277 * 0.001 / (1465 * 0.85) = 1661.3 \text{ GJ}$$

$$Ec_e = \left(\sum_{i=1}^n (EC_{ref,i} * Ci * hi) \right) * CD * CDD * 0.001 / (CDD_{ref} * \beta')$$

$$= (0.45 * 2500 * 10) * 95 * 622 * 0.001 / (1088 * 2.8) = 218.2 \text{ GJ}$$

ب-۱-۵-۲ تعیین معیار مصرف انرژی کارخانه در دوره پایش

با توجه به اطلاعات مصرف حامل های انرژی در جدول ب-۲ و آمار تولیدات کارخانه در جدول ب-۱ و مصارف انرژی سرمایشی و گرمایشی فضاهای کنترل شده که در بند ب-۱-۵-۱ مورد محاسبه قرار گرفته است می توان شاخص های مصرف انرژی حرارتی، الکتریکی و کل کارخانه را مورد محاسبه قرار داد.

$$SEC_{elec} = \frac{\left((E_{elec} * 0.0036 - Ec_e - Eh_e) * \left(\frac{100}{s}\right) \right)}{T}$$

$$= \frac{\left((223392000 * 0.0036 - 218.2) * \left(\frac{100}{31.6}\right) \right)}{189588} = 13.4 \text{ GJ/ton}$$

$$SEC_{th} = \frac{(\sum_{i=1}^n mf_i * LHV_i) - Ec_{th} - Eh_{th}}{T}$$

$$= ((52981105 * 0.03393) + (1644125 * 0.04318)) - 1661.3) / 189588$$

$$= 9.84 \text{ GJ/ton}$$

$$SEC_{tot} = SEC_{elec} + SEC_{th} = 13.4 + 9.84 = 23.24 \text{ GJ/ton}$$

همانطور که مشاهده می گردد در حال حاضر شاخص مصرف انرژی کارخانه برابر با $23/24 \text{ گیگاژول}$ به ازای هر تن محصول تولیدی است که این شاخص به مقدار 0.54 GJ/ton از شاخص معیار مصرف انرژی استاندارد کارخانه ($22/7 \text{ GJ/Ton}$) بیشتر است و کارخانه معیار مصرف انرژی را رعایت نمی نماید.

پیوست پ
(اطلاعاتی)

نحوه کار با نرم افزار محاسبه شاخص مصرف انرژی کارخانه

پ-۱ مشخصات عمومی کارخانه

در این صفحه مشخصات عمومی کارخانه شامل نام شرکت، آدرس، تلفن، فکس، ایمیل، موقعیت کارخانه (شهر و استان) مشخصات مدیر عامل و مدیر انرژی و شماره اشتراک گاز و برق به ترتیب درخواست شده وارد می شود.

جدول پ-۱ مشخصات عمومی کارخانه

	نام شرکت	۱-۱
	آدرس	۲-۱
	تلفن	۳-۱
	فاکس	۴-۱
	ایمیل	۵-۱
	نام مدیر عامل	۶-۱
	نام مدیر انرژی	۷-۱
	موقعیت کارخانه (استان)	۸-۱
	موقعیت کارخانه (شهر)	۹-۱
	شماره کنتور برق	۱۰-۱
	شماره اشتراک گاز	۱۱-۱

پ-۲ ثبت مصرف حامل های انرژی

در این صفحه ابتدا مصرف سالیانه حاملهای انرژی کارخانه وارد می شود. از ویژگی های این بخش امکان تفکیک مصرف حامل های انرژی برای خطوط تولید هر محصول در صورت وجود کنتور جداگانه برای واحدهای مختلف می باشد. در صورت وجود کنتورهای مجزا برای خطوط تولید کننده محصولات مختلف، ابتدا در ردیف « آیا امکان تفکیک مصارف حامل های انرژی برای خطوط مختلف تولید در کارخانه وجود دارد؟» گزینه «بله» در خانه G2 را انتخاب نموده و سپس برای هر یک از انواع محصول که آنرا از ستون G خانه های ۱۰-۱۸-۲۶...انتخاب می نماییم، میزان مصارف انرژی را مطابق با مقدار ثبت شده در کنتور آن بخش را وارد می نماییم. در غیر این صورت و با انتخاب گزینه « خیر » در خانه G2 بخش های مربوط به ثبت اطلاعات کنتورهای مجزای کارخانه غیرفعال شده و اطلاعات مصرف انرژی ورودی فقط شامل مصرف انرژی کل کارخانه خواهد بود. توجه

نمایید که در هر صورت باید انواع محصول کارخانه را در ستون G خانه های ۰-۱۸-۲۶ ... انتخاب نماییم. زیرا در غیر اینصورت محاسبات بعدی به درستی انجام نخواهد شد.

جدول پ-۲ مصرف حامل های انرژی (سالانه) جهت تولید محصول

نوع محصول انتخاب شود	کاغذ و مقوا فلوتینگ تولید شده به روش سولفیت خنثی نیمه شیمیایی (NSSC)	صرف حامل های انرژی (سالانه) جهت تولید محصول (۱)			
	سهم مصرف حامل انرژی از سهم مصرف انرژی کل خط تولید محصول ۱ (%)		Lit	نفت گاز (گازوئیل)	۱-۲
			Lit	نفت کوره (مازوت)	۲-۲
			kg	گاز مایع	۳-۲
			m3	گاز طبیعی	۴-۲
			Lit	نفت سفید	۵-۲
			kWh	برق	۶-۲
نوع محصول انتخاب شود	کاغذ روزنامه تولید شده به روش شیمیایی - مکانیکی (CMP)	صرف حامل های انرژی (سالانه) جهت تولید محصول (۲)			
	سهم مصرف حامل انرژی از سهم مصرف انرژی کل خط تولید محصول ۲ (%)		Lit	نفت گاز (گازوئیل)	۷-۲
			Lit	نفت کوره (مازوت)	۸-۲
			kg	گاز مایع	۹-۲
			m3	گاز طبیعی	۱۰-۲
			Lit	نفت سفید	۱۱-۲
			kWh	برق	۱۲-۲

پ - ۳ محاسبه ضریب نیروگاهی، اطلاعات آب و هوایی و محل استقرار

در این صفحه پس از ثبت اطلاعات میزان مصرف انرژی کارخانه و نوع محصولات، ارزش حرارتی حاملهای انرژی فسیلی مصرفی در کارخانه ثبت شده و سپس اطلاعات مورد نیاز جهت محاسبه ضریب نیروگاهی تبدیل انرژی الکتریکی با توجه به اطلاعات موجود در آخرین ترازنامه انرژی منتشر شده وارد می شود. در ادامه با مشخص نمودن محل قرار گرفتن کارخانه (مرکز استان) در خانه G69 مشخصات آب و هوایی به صورت خودکار انتخاب

شده و در محاسبات بعدی لحاظ می گردد. پس از آن مساحت و زمان اشغال بخش های اداری و تولیدی کنترل شده ثبت می شود.

جدول پ-۳ ارزش حرارتی حامل های انرژی، ضریب نیروگاهی، اطلاعات آب و هوایی و محل استقرار

ارزش حرارتی حامل های انرژی مورد استفاده در کارخانه						
			37.79	MJ/lit	نفت گاز (گازوئیل)	۱-۳
			43.18	MJ/lit	نفت کوره (مازوت)	۲-۳
			45.82	MJ/kg	گاز مایع	۳-۳
			33.93	MJ/Sm ³	گاز طبیعی	۴-۳
			33.93	MJ/lit	نفت سفید	۵-۳
			3.60	MJ/kWh	برق	۶-۳
محاسبه ضریب تبدیل نیروگاهی						
			37.2	%	متوسط راندمان نیروگاههای حرارتی	۷-۳
			15.0	%	متوسط تلفات انتقال و توزیع	۸-۳
			3.16	-	ضریب تبدیل نیروگاهی	۹-۳
مشخصات آب و هوایی						
			1,465	HDD	روز درجه گرمایشی (۱۸ درجه)	۱۰-۳
			200	HD	مدت گرمایش	۱۱-۳
			1,088	CDD	روز درجه سرمایشی (۲۱ درجه)	۱۲-۳
			60	CD	مدت سرمایش	۱۳-۳
-۱۲- مساحت						
			500	m ²	بخش اداری	۱۴-۳
			4,000	m ²	بخش تولیدی کنترل شده	۱۵-۳
-۱۳- زمان اشغال						
	10	hr/Day	6	Day/Year	بخش اداری	۱۶-۳
	24	hr/Day	7	Day/Year	بخش تولیدی	۱۷-۳

پ-۴ مقادیر تولید

در این بخش، میزان تولید هر یک از محصولات که در صفحه دوم انتخاب شده است اعم از خمیر و یا کاغذ به تفکیک وارد می شود. در همین صفحه در صورتی که محصولات از ترکیب چند نوع خمیر تولید شده است در خانه D4 گزینه بله را انتخاب می نماییم تا ستونهای E و F فعال شوند و میزان خمیر آخال و یا وارداتی مصرف شده برای تولید آن محصول را نیز در ردیف جلوی میزان تولید هر محصول، بر حسب درصد وارد می نماییم. در غیر اینصورت و با انتخاب گزینه خیر، این ستون ها غیر فعال می شوند.

جدول پ - ۴ اطلاعات مقادیر تولیدی سالانه محصولات در کارخانه

محصولات (کاغذ و خمیر)					
انواع کاغذ					
بله			آیا محصول کاغذی از ترکیب خمیرهای مختلف در ماشین کاغذ تولید شده است؟		
بله			آیا محصول کاغذی از ترکیب خمیرهای مختلف در ماشین کاغذ تولید شده است؟		
سهم خمیر وارداتی (بر حسب صدم)	سهم خمیر آخال (بر حسب صدم)	مقدار محصول تولیدی سالانه	واحد	نوع محصول تولیدی	ردیف
	0		ton	کاغذ و مقوای فلوتینگ تولید شده بوسیله خمیر کرافت تولید شده در کارخانه (Kraft)	۱-۴
	0.0		ton	کاغذ و مقوای فلوتینگ تولید شده به روش سودا (Soda)	۲-۴
0.0			ton	کاغذ چاپ و تحریر تولید شده به روش سودا (Soda)	۳-۴
			ton	کاغذ و مقوای فلوتینگ تولید شده از باطله (OCC) با ماشین کاغذ مصرف کننده بخار	۴-۴
			ton	کاغذ و مقوای لاینر، تست لاینر و وايت تاپ تولید شده از باطله (OCC) با ماشین کاغذ مصرف کننده بخار	۵-۴
			ton	کاغذ و مقوای فلوتینگ تولید شده از باطله (OCC) در ماشین کاغذ با خشک کن شعله مستقیم	۶-۴
			ton	کاغذ و مقوای لاینر، تست لاینر و وايت تاپ تولید شده از باطله (OCC) در ماشین کاغذ با خشک کن شعله مستقیم	۷-۴
0.0			ton	کاغذ و مقوای فلوتینگ تولید شده به روش سولفیت خنثی نیمه شیمیایی (NSSC)	۸-۴

پ-۵ شاخص ها

در این صفحه مقادیر شاخصهای مرجع مصرف انرژی و سایر ضرایب استفاده شده در این استاندارد که محاسبه بر مبنای آن صورت می‌گیرد وارد شده است. در این صفحه هیچ اطلاعاتی نمی‌توان ثبت نمود.

جدول پ-۵ ضرایب و شاخص های شدت مصرف ویژه انرژی استاندارد در کارخانجات کاغذ کشور

ضریب معادل سازی خمیر با کاغذ					
					۱-۵
					خمیر رنگ بری شده تولیدی به روش سودا (Soda)
					۲-۵
ضریب هدرفت خمیر تولیدی از باطله در فرآیند آماده سازی و ماشین کاغذ					۳-۵
ضریب هدرفت خمیر تولید شده به سایر روش ها					۴-۵
شاخص های مصرف ویژه انرژی استاندارد محصولات کاغذ					
صرف ویژه انرژی الکتریکی (GJ/t)	صرف ویژه انرژی حرارتی (GJ/t)	شدت مصرف ویژه انرژی کل (GJ/t)	واحد	نوع محصول کاغذی	
17	28	45	GJ/ton	کاغذ و مقوای فلوتینگ تولید شده بوسیله خمیر کرافت تولید شده در کارخانه (Kraft)	۵-۵
12	42	54.0	GJ/ton	کاغذ و مقوای فلوتینگ تولید شده به روش سودا (Soda)	۶-۵
12	45	57.0	GJ/ton	کاغذ چاپ و تحریر تولید شده به روش سودا (Soda)	۷-۵
5	7.5	12.5	GJ/ton	کاغذ و مقوای فلوتینگ تولید شده از باطله (OCC) با ماشین کاغذ مصرف کننده بخار	۸-۵
4	7.5	12.0	GJ/ton	کاغذ و مقوای لاینر، تست لاینر و وايت تاپ تولید شده از باطله (OCC) با ماشین کاغذ مصرف کننده بخار	۹-۵
4.5	6.5	11.0	GJ/ton	کاغذ و مقوای فلوتینگ تولید شده از باطله (OCC) در ماشین کاغذ با خشک کن شعله مستقیم	۱۰-۵
4.5	6	11.0	GJ/ton	کاغذ و مقوای لاینر، تست لاینر و وايت تاپ تولید شده از باطله (OCC) در ماشین کاغذ با خشک کن شعله مستقیم	۱۱-۵
12.5	10.5	23.0	GJ/ton	کاغذ و مقوای فلوتینگ تولید شده به روش سولفیت خنثی نیمه شیمیایی (NSSC)	۱۲-۵

14.5	13	27.5	GJ/ton	کاغذ چاپ و تحریر تولید شده به روش شیمیایی - مکانیکی (CMP)	۱۳-۵
14	12.5	26.5	GJ/ton	کاغذ روزنامه تولید شده به روش شیمیایی - مکانیکی (CMP)	۱۴-۵
14	13	27.0	GJ/ton	کاغذ روتونگراور تولید شده به روش شیمیایی - مکانیکی (CMP)	۱۵-۵
11	11	22.0	GJ/ton	کاغذ بهداشتی تولید شده با استفاده از خمیر بکر	۱۶-۵
22	11	33.0	GJ/ton	کاغذ بهداشتی تولید شده با استفاده از باطله جوهر زدایی شده	۱۷-۵
11	41	52.0	GJ/ton	کاغذ لاینر قهوه ای تولید شده به روش سودا	۱۸-۵
13.5	14	27.5	GJ/ton	کاغذ کرافت تولید شده به روش شیمیایی-مکانیکی (CMP)	۱۹-۵

پ-۶ نتایج

بر اساس اطلاعات وارد شده در بخش‌های قبل، شاخص مصرف انرژی کارخانه در این قسمت محاسبه می‌شود. در این صفحه شاخص‌های مصرف انرژی استاندارد کارخانه مطابق با اطلاعات وارد شده قبلی محاسبه شده و در خانه L26 نتیجه آن مشخص می‌گردد. همچنین در خانه F30 نتیجه کلی بازرگانی شرح داده می‌شود.

جدول پ-۶ نتایج

	شاخصهای مصرف انرژی استاندارد			مصارف ویژه انرژی کارخانه			محاسبه نتایج مصارف انرژی کارخانه	
مقدار اختلاف مصرف ویژه انرژی کارخانه با مقدار استاندارد (GJ/ton)	شاخص مصرف ویژه انرژی کل (n GJ/to	شاخص مصرف ویژه انرژی الکتریکی GJ/ton)	شاخص مصرف ویژه حرارتی) GJ/to (n	شاخص مصرف ویژه انرژی کل (GJ/t (on	مصرف ویژه انرژی الکتریکی کل (GJ/to (n	مصرف ویژه انرژی حرارتی کل (GJ/t (on	مقدار محصول تولیدی سالانه (تن)	نوع محصولات
-8.8	20.0	9.0	11.0	11.2 0	4.10	7.10	40.00 0	کارخانه ۱
شرکت بازرگانی کننده								
نام شرکت								-۶ ۲
نام و نام خانوادگی بازرگانی ۳	نام و نام خانوادگی بازرگانی ۲	نتیجه بازرگانی ۱	نام و نام خانوادگی بازرگانی ۱	امضای بازرگانی ۳	امضای بازرگانی ۲	امضای بازرگانی ۱	نام شرکت	-۶ ۱
		کارخانه معیار مصرف ویژه انرژی حرارتی، الکتریکی و کل را رعایت می نماید						